

LIETUVOS PREZIDENTAS: TURIME UŽTIKRINTI ES PLĖTROS PROCESO TĘSTINUMĄ IR PRADĖTI DERYBAS SU ALBANIJA IR ŠIAURĖS MAKEDONIJA

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda tęsia dalyvavimą Europos Vadovų Taryboje (EVT) Slovėnijoje. Antrą dieną įvyko ES ir Vakarų Balkanų šalių lyderių susitikimas, kuriame įvertinta pažanga Vakarų Balkanų šalims įgyvendinant politines ir ekonomines Europinės integracijos reformas ir užtikrinant saugumą ir stabilumą regione.

Prezidentas pažymėjo, kad Lietuva pasisako už ES plėtrą ir remia Europos šalis, kurios laikosi demokratinių vertybių ir atitinka vadinamuosius Kopenhagos kriterijus. Šalies vadovo teigimu, tik veikdami kartu galime atlaikyti nedemokratinę šalių politinį ir ekonominį spaudimą, kovoti su pandemija, klimato kaita ir užtikrinti ekonomikos atsigrąžą. „Aktyvus ES vaidmuo kaimynystėje – tiek Rytuose,

ties Pietuose – yra kertinis saugumo ir stabilumo faktorius regione”, – sakė Prezidentas.

„Šiandien ES dar kartą pakartojo savo išsipareigojimą sustiprinti paramą Vakarų Balkanų šalių politinei, ekonominei ir socialinei transformacijai. Turime tęsti ES plėtros procesą ir pradėti derybas su Albanija ir Šiaurės Makedonija. Taip pat turime įtraukti Vakarų Balkanų šalis į ES sektoringų politikų įgyvendinimą”, – sakė Prezidentas.

Savo ruožtu, pasak šalies vadovo, Vakarų Balkanų šalis turi demonstruoti pažangą įgyvendinant reikalingas politines, ekonomines ir teisėtvarkos reformas, o taip pat rodyti pilną pasirengimą dalyvauti įgyvendinant ES Bendrąją užsienio ir saugumo politiką.

Prezidento komunikacijos grupė, 2021-10-06



Lietuvos Prezidentas Gitanas Nausėda dalyvavo Europos Sąjungos - Vakarų Balkanų šalių viršūnių susitikime (Slovėnija).
Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus

ES MINISTRŲ TARYBOJE – LIETUVOS PASIŪLYMAI DĖL ES ATSAKO Į HIBRIDINES ATAKAS

Liuksemburge vykusiame Europos Sąjungos Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdyje ministrė Agnė Bilotaitė pristatė situaciją Lietuvos pasienyje su Baltarusija bei pasiūlymus, kaip reikėtų keisti ES migracijos politiką, siekiant atremti Baltarusijos ar kito nedemokratinio režimo organizuotas hibridines atakas.

Ministrė A. Bilotaitė Taryboje pristatė Lietuvos iniciuotą kreipimąsi į Europos Komisiją, pabrėžė būtinybę keisti ES teisinę sistemą ir ją pritaikyti prie naujos, netikėtai užklupusios realybės. Kreipimąsi pasirašė Lietuvos ir dar vienuolikos ES valstybių narių – Austrijos, Bulgarijos, Čekijos, Danijos, Estijos, Graikijos, Kipro, Latvijos, Lenkijos, Slovėnijos, Vengrijos – vidaus reikalų ministrai. Tarybos posėdžio metu palaikymą išreiškė dar ir Rumunija bei ES Tarybai pirmininkaujanti Slovėnija.

Kalbėdama apie dabartinę situaciją, vidaus reikalų ministrė pabrėžė, kad nors neteisėtos migracijos srautus pavyko sustabdyti ir padėtis sąlyginai stabilizuota, tačiau rizika išlieka didelė – **Baltarusijos režimas sąmoningai sukuria tam sąlygas, organizuoja ir testuoja naujus neteisėtos migracijos kelius.** Dirbtinis vizų išdavimo palengvinimas, specialūs skrydžiai iš konflikto apimtų šalių, žmonių kontrabandos skatinimas, dezinformacija – tai Baltarusijos



Liuksemburge vykusiame Europos Sąjungos Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdyje ministrė Agnė Bilotaitė pristatė situaciją Lietuvos pasienyje su Baltarusija.
LR VRM

režimo sąmoningi veiksmai, klaidinantys žmones, skatinantys naudotis nelegaliais migracijos keliais ir pasmerkiantys juos sunkiems išbandymams.

„Svarbiausia, kad Europa vieninga – nelegalus sienos kirtimas, režimo organizuota neteisėta migracija Europai nepriimtina ir nebus toleruojama. **Lietuva laikosi tvirtos pozicijos, kad kirsti išorės sieną neleistinose vietose – draudžiama,** taip patekti į ES bandantys asmenys nebus įleidžiami arba bus grąžinami į kilmės šalį, prieglobsčio prašymams pateikti yra numatyti legalūs būdai. Raginame ES nedelsti ir imtis ryžtingų sprendimų, kurie padės efektyviai tvarkytis su neteisėtos migracijos srautais, jeigu tokios atakos pasikartotų”, – teigia vidaus reikalų ministrė.

Svarbiausia, pasak ministrės A. Bilotaitės, maksimaliai sustiprinti ES išorės sienų apsaugą, kuo greičiau pastatyti

fizinį barjerą, kuris būtų finansuojamas visos ES lėšomis. Akivaizdu, kad fizinis barjeras yra veiksminga sienos apsaugos priemonė, kuri tarnauja visai ES, o ne vien atvykimo valstybėms narėms. Siekiant užtikrinti vienodą ES sienų saugumo lygį, turėtų būti nustatyti ir bendri standartai.

ES išorės sienos turi būti apsaugotos maksimaliu saugumo lygiu. Tuo pačiu metu ES migracijos ir prieglobsčio politika turi būti atspari piktnaudžiavimui. Nė viena trečioji šalis neturėtų naudotis mūsų prieglobsčio sistema, siekdama daryti politinį spaudimą ir šantažuoti ES bei jos valstybes nares, arba pasinaudoti dabartine padėtimi Afganistane.

Reaguodamos į esamą situaciją, kai kurios ES valstybės narės nacionaliniu lygmeniu ėmėsi ryžtingų priemonių, tačiau Lietuva laikosi pozicijos, kad reikia bendrų sprendimų

ES lygiu.

„Esama situacija nėra migracijos krizė, tai agresijos išpuolis, vykdomas Lukašenkos, kuris atsidūręs desperatiškoje situacijoje dėl sankcijų. Turime neleisti jam toliau eiti šiuo keliu, būti vieningi ir nepasiduoti grasinimams”, – kalbėjo Europos Komisijos vidaus reikalų komisarė **Ylva Johansson.**

ES Tarybos posėdyje bus aptarti ir trečiųjų šalių piliečių tikrinimo prie ES išorės sienų bei naujos ES informacinių sistemų architektūros įgyvendinimo klausimai.

„Priemonių, padedančių sustiprinti išorinių sienų apsaugą, pagerinti migracijos valdymą ir padidinti bendrą saugumą Šengeno erdvėje, įgyvendinimas yra Lietuvos prioritetas”, – teigė ministrė A. Bilotaitė.

Šiuo metu vyksta intensyvūs darbai nacionaliniu ir europiniu lygiais, siekiant įgyvendinti priimtus sprendimus dėl ES informacinių sistemų, skirtų sienoms valdyti ir vidaus saugumui užtikrinti.

Lietuva jau daugiau nei trejus metus **pasisako už tai, kad visa ES išorės siena turėtų turėti vienodą saugumo lygį,** todėl ES lygiu turėtų būti nustatyti bendrieji ES išorės sienų stebėjimo standartai. Beveik du trečdaliai bendros Lietuvos sausumos sienos, kuri yra ir ES išorinė siena, stebimi moderniomis stebėjimo sistemomis. Lietuva siekia, kad artimoje ateityje visa valstybės siena būtų stebima vaizdo sistemomis. *LR VRM*

LENKIJOS MIESTŲ ORGANIZUOJAMI PROTESTAI UŽ NARYSTĘ ES

Lenkijos Konstituciniam Teismui nusprendus, kad kai kurie ES teisės aktai yra nesuderinami su šalies konstitucija, spalio 10 d. visoje šalyje organizuojami protestai už narystę Bendrijoje.

Buvęs premjeras ir Europos Sąjungos vadovas Donaldas Tuskas pakvietė visus palaikančius Europos Sąjungos narystę spalio 10 d., sekmadienį šeštą valandą susirinkti Varšuvoje. Tuo pačiu metu panašūs mitingai planuojami dešimtyje miestų, tikimasi tūkstantinių minių. *LRT*

GRAIKIJA STIPRINA SARGYBĄ PRIE TURKIJOS SIENOS

Graikijos policijos ministras spalio 10 d., sekmadienį pranešė, kad 250 papildomų sargybinių bus dislokuota prie šalies sausumos sienos su Turkija, per kurią pernai į šalį mėgino patekti tūkstančiai prieglobsčio prašytojų.

„Esame pasirengę (...) ir toliau didiname (saugumo) pajėgas pasamdydami 250 naujų pasieniečių, kurie parems Graikijos policiją”, – sakė piliečių apsaugos ministras Takis Theodorikakas, apsilankęs Kastanios pasienio zonoje. *ELTA*

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda ir ponija Diana Nausėdienė spalio 9 d. pagerbė totalitarinių 20 a. režimų aukų atminimą apsilankę Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovyklos ir Sovietų Sąjungos Gulago lagerio objektų komplekse, rašoma prezidentūros pranešime.

Spalio 5 d. Kaune vyko tradicinis neformalus Baltijos Ministrų Tarybos ministrų pirmininkų susitikimas. Šiais metais Baltijos Ministrų Tarybai pirmininkaujanti Lietuvos premjerė **Ingrida Šimonytė** pakvietė Latvijos Ministrą Pirmininką **Krišjanį Karinį** ir Estijos Ministrą Pirmininkę **Kaja Kallas** aplankyti Kauną – 2022 metų Europos kultūros sostinę. Deja, dėl Latvijoje paskelbtos ekstremalios situacijos dėl Covid-19, Latvijos Ministras Pirmininkas atvykti, kaip buvo suplanavęs, negalėjo. Neformaliame susitikime premjerės aptarė aktualesnius Baltijos valstybėms klausimus, tarėsi, kaip stiprinti Baltijos šalių bendradarbiavimą.

Eidamas 73-uosius metus spalio 1 d. mirė Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, tapytojas **Vytautas Kolesnikovas**. V. Kolesnikovas gimė 1948 m. spalio 25 d. Alytaus mieste tarnautojų šeimoje.

Lietuvą pasiekė pirmoji Europos Komisijos (EK) finansinės paramos dalis neteisėtoms migracijos krizei suvaldyti. Tai – Vidaus reikalų ministerijos derybų su EK rezultatas. Rugsėjo mėnesį Lietuvoje lankėsi EK delegacija ir įvertino situaciją bei Lietuvos poreikius, kilusius dėl Baltarusijos režimo organizuoto neteisėtų migrantų antplūdžio. Po šio vizito buvo priimtas sprendimas skirti Lietuvai 37 mln. eurų paramos.

Lietuvos krašto apsaugos ministras Arvydas Anušauskas spalio 9 d. pranešė, kad visiems afganistaniečiams, kurie į Lietuvą atvyko po to, kai Afganistano kontrolę perėmė Talibanas, suteiktas politinis prieglobstis. Lietuvos migracijos departamentas suteikė politinį prieglobstį 167 Afganistano vertėjams ir jų šeimų nariams, kurie į Lietuvą atvyko po to, kai Afganistano kontrolę perėmė Talibanas. Reaguodama į situaciją Afganistane, Lietuvos Vyriausybė į Lietuvą perkėlė kiek daugiau nei 170 Lietuvai talkinusių afganistaniečių ir jų šeimų narių. Taip pat numatyta 600 tūkst. eurų skirti atvykusių afganistaniečių aprūpinimui. Didžioji dalis atvykusių afganistaniečių apgyvendinti Raseiniuose.

Aštuonioms savivaldybėms numatoma paskirstyti daugiau kaip ketvirtį milijono eurų, jie kompensuoti dėl migracijos krizės patirtas išlaidas. Pagal Finansų ministerijos parengtą projektą, daugiau kaip 108 tūkst. eurų numatoma skirti Druskininkų savivaldybei, per 64 tūkst. eurų – Ignalinos rajono savivaldybei. Numatoma, kad per 35 tūkst. eurų gautų Alytaus miesto savivaldybė, daugiau kaip 18 tūkst. eurų – Lazdijų rajono savivaldybė, po maždaug 15 tūkst. eurų tektų Šalčininkų ir Švenčionių rajonų savivaldybėms. Trakų ir Vilniaus rajonų savivaldybės gautų po daugiau nei 2 tūkst. eurų. Projekte siūloma kompensuoti išlaidas, susijusias su materialinių išteklių tiekimu bei darbo užmokesčiu (viršvalandžiai ir pan.). Iš viso numatoma paskirstyti per 262 tūkst. eurų iš Vyriausybės rezervo.

Slovėnija padovanojo Lietuvai 40 kilometrų koncertinos. Spalio 8 d. atvyko pirmieji 20 kilometrų medžiagos bei montavimo detalės, praneša Vidaus reikalų ministerija. Iš viso Lietuva įsigijo arba gavo paramos pagrindais 556 kilometrus koncertinos, atitinkamai – 306 km medžiagos buvo pirktas, o 250 km – tai gauta parama iš **Estijos, Ukrainos ir Slovėnijos**. Skaičiuojama, kad siekiant padengti jautriausią pasienio ruožą būtina įsigyti dar 300 km vielos. VRM duomenimis, šiuo metu nutiesti beveik 46 kilometrai koncertinos. Taip pat **Taivanas** skyrė 3 dronus valstybės sienos stebėjimui. Lietuva, spręsdama migrantų krizę, dvišaliu pagrindu sulaukė iš Austrijos, Estijos, Lenkijos, Slovėnijos ir Ukrainos ekspertinės pagalbos, technikos, modulinų namelių, koncertinos. Be to, iš Austrijos, Estijos, Lenkijos ir Slovėnijos atvykę pareigūnai kartu su Lietuvos pasieniečiais dirba Lietuvos pasienyje su Baltarusija ir padeda valdyti neteisėtoms migracijos keliamus iššūkius. Nuo rugsėjo darbą pradėjo ir Vokietijos pareigūnas bei kurdų kalbos vertėjas iš Armėnijos.

Grupė Seimo narių siūlo pataisas, kad nuo sovietų agresijos nukentėję laisvės gynėjai daugiau naudotųsi reabilitacijos paslaugomis. Šiuo metu laisvės gynėjams ar jų šeimoms skiriamos ambulatorinės medicininės reabilitacijos paslaugos yra kompensuojamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) lėšomis, tačiau maitinimo ir pragyvenimo išlaidos reabilitacijos metu nėra apmokamos.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

JAV PREZIDENTO SVEIKINIMAI NOBELIO TAIKOS PREMIJOS LAUREATAMS

JAV prezidentas Joe Bidenas penktadienį pasveikino filipinietę žurnalistę Marią Ressa ir Rusijos nepriklausomo laikraščio „Novaja gazeta“ vyriausiąjį redaktorių Dmitrijų Muratovą, pelniusius šių metų Nobelio taikos premiją už jų darbą skatinant žodžio laisvę.

„Ressa ir Muratovas ieškojo faktų – nenuilstamai ir be baimiškai, – sakoma J. Bideno pranešime. – Jie dirbo, kad pažabotų piktnaudžiavimą valdžia, atskleistų korupciją ir pareikalautų skaidrumo.“

„Jie buvo atkaklūs, įkūrė nepriklausomas žiniasklaidos priemonės ir gynė jas nuo jėgų, siekiančių, kad jos tylėtų“, – pridūrė prezidentas. **LRT**



JAV prezidentas Joe Biden.

www.whitehouse.gov

MEKSIKA PRIE JAV SIENOS SULAIKĖ MIGRANTUS

Meksika sulaike daugiau nei 650 dokumentų neturėjusių migrantų, daugiau nei pusę jų vaikai, keliavusių šaldomuose sunkvežimių konteineriuose Jungtinių Valstijų sienos link, penktadienį pranešė pareigūnai.

Kariuomenė ir Nacionalinė gvardija ketvirtadienio vakarą „aptiko tris vilkikų priekabas su šešiais ilgais šaldymo konteineriais, vežusias 652 migrantus, iš kurių 355 yra nepilnamečiai“, pranešė šiau-

rės rytų Tamaulipaso valstijos vyriausybė.

Dauguma migrantų buvo iš Gvatemalos, o beveik 200 nepilnamečių keliavo vieni. Suimti keturi migrantus vežė asmenys. Vilkinė buvo sustabdyta kariniame kontrolės punkte Hidalgo mieste, Tamaulipas.

Pirminė informacija rodo, kad migrantai atvyko iš Pueblo los miesto (centrinėje Meksikos dalyje) ir važiavo į Mon-

terėjū, Naująjį Leoną, šalies šiaurės rytuose. Pranešimas paskelbtas, kai aukščiausio lygio JAV delegacija, įskaitant valstybės sekretorių Antony Blinkeną, lankėsi Meksikoje derybų.

Dešimtys tūkstančių į Jungtines Valstijas traukiančių migrantų iš Haičio ir Centrinės Amerikos atvyko į Meksiką pastaraisiais mėnesiais, jie kelia didelį iššūkį abiejoms valstybėms.

LRT

IRANAS SKELBIA TURINTIS DAUGIAU NEI 120 KILOGRAMŲ 20% PRISODRINTO URANO

Iranas turi daugiau nei 120 kilogramų 20 proc. prisodrinto urano, spalio 9 d. vakarą valstybinei televizijai sakė šalies atominės energetikos agentūros vadovas.

„Mes viršijome 120 kilogramų, – sakė Irano atominės energijos organizacijos vadovas Mohammadas Eslami. – Turime daugiau nei šį skaičių“.

„Mūsų žmonės gerai žino, kad jie (Vakarų valstybės) turėjo mums duoti 20 proc. prisodrinto kuro naudojimui Teherano reaktoriuje, bet jie to nepadarė, – pridūrė jis. – Jei mūsų kolegos to nedaro, sa-

vaime aišku, kad mums iškilis problemų dėl kuro trūkumo Teherano reaktoriuje.“

Rugsėji Tarptautinė atominės energijos agentūra (TATENA) pranešė, kad Iranas padidino savo prisodrinto urano atsargas daugiau nei leidžia 2015 m. susitarimas su pasaulio galybėmis. Ji apskaičiavo, kad Iranas turi 84,3 kg iki 20 proc. prisodrinto urano (pastarąjį kartą gegužės mėnesį TATENA buvo pranešusi apie 62,8 kg).

Pagal susitarimą Iranas negalėjo sodrinti urano daugiau nei 3,67 proc., o tai – kur kas

žemesnis lygis nei 90 proc., būtinų branduoliniams ginklam gaminti.

Pagal 2015 m. susitarimą Kinija, Prancūzija, Vokietija, Jungtinė Karalystė ir Jungtinės Valstijos sutarė panaikinti kai kurias sankcijas Iranui, jei Teheranas nutrauks savo branduolinę programą.

Tačiau JAV prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump) 2018-aisiais pašalinio Vašingtoną iš šio susitarimo, o Teheranas vis labiau atsisakė savo įsipareigojimų, priimtų pagal šį susitarimą. Atsakydamas į tai JAV paskelbė naujas sankcijas.

ELTA

PO KORUPCIJOS SKANDALO ATSISTATYDINA AUSTRIJOS KANCLERIS

Austrijos kancleris Sebastianas Kurzas paskelbė, kad traukiasi iš savo posto, nors dar spalio 8 d. teigė nematęs priežasties atsistatydinti iš koalicinės vyriausybės vadovo pareigų, nepaisant prieš jį ir jo partiją inicijuoto tyrimo dėl korupcijos.

Darydamas per televiziją transliuotą pareiškimą, S. Kurzaz pabrėžė norįs „užleisti vietą, kad būtų išvengta chaoso“.

„Mums reikia stabilumo“, – sakė 35 metų konservatorius ir pridūrė, kad būtų „neatsakinga“ leisti Austrijai „pasinerti į ne vieną mėnesį trukusią chaosą

ar akliavietę“, kol ši ES valstybė narė grumiasi su koronaviruso pandemija. Jis nurodė, kad naujuoju kancleriu siūlys paskirti dabartinį užsienio reikalų ministrą Alexander'ą Schallenbergą. Pats S. Kurzaz ketina toliau vadovauti valdančiajai Liaudies partijai (OVP) ir eiti parlamentaro pareigas.

Žaliųjų vadovas vicekancleris Werneris Kogleris spalio 8 d. paprašė OVP paskirti kitą vyriausybės vadovą, teigdamas, kad S. Kurzaz „nebetinka eiti pareigas“.

Spalio 6 d. prokurorai atliko kratas keliuose su OVP su-

sijusiuose biuruose ir pranešė, kad kancleris ir dar devyni asmenys atsidūrė jų tyrimo centre. Teisėsaugai kilo įtarimų, kad vyriausybės pinigai buvo panaudoti korupciniam sandoriui, siekiant užtikrinti valdančiajai partijai palankų nušvietimą žiniasklaidoje.

S. Kurzaz neigia atlikę koikių nors neteisėtų veiksmų, o šeštadienį pakartojo, kad jam mesti kaltinimai yra „klaidinigi“. „Galėsiu tai paaiškinti; esu tuo įsitikinęs“, – ramiai sakė jis.

S. Kurzo teigimu, kai kurios jo parašytos SMS žinutės, dėl kurių jis sulaukė nemalonumų, buvo išsiųstos „išikarščiavus“.

ELTA

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president
Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

1960 Town Dr., Naperville, IL 60565-2029

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

 Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVA IR KOVA SU VALDŽIA
„COVID-19“ SĄLYGOMIS

Neapykanta – štai kuo gyvena daugybė žmonių Lietuvoje šiuo metu. Liūdniausia, kad ta neapykanta nukreipta prieš sveiką protą. O kai taip nutinka, logiška tikėtis tik vieno rezultato – didelių problemų. Deja, bet jos jau dabar akivaizdžios: „Covid-19“ pandemijos tempai auga dienomis. Lietuvoje peržengėme keturženklį užsikrėtimų skaičių kasdien (palyginimui – ankstumu pralenkėme pernai metus bene dviem mėnesiais), ir jau daugiau nei dešimt per dieną aukų nusineša prakeikta korona. Ir štai šiame besiplečiančios pandemijos fone vis garsiau skamba kvailių choras: „nėra jokios koronos“, „nesiskiepinsim“, „reikalaujam panaikinti bet kokius apribojimus“ ir t. t. Ir ne šiaip skamba, bet liejasi per kraštus! Ne gana to, tai nėra pavienių žmonių šūkliai – tai organizuota veikla, turinti savo vadus. Kalbu apie „šeimų sąjūdį“. Iš pradžių daug kam pasirodė, kad pavasarį atsiradęs „šeimų sąjūdis“ tikrai eina už „tradicines vertybes“, tačiau vėliau pasimatė jo priešiškus valdžios vykdomai kovai su koronos pandemija, kol galiausiai paaiškėjo, kad vienintelis „šeimos sąjūdžio“ tikslas – nuversti dabartinę Lietuvos valdžią, pradėdant Vyriausybę ir baigiant Seimu. Tai jie įrodė per rugpjūčio 10 mitingą, pasibaigusį riaušėmis prie Seimo. Motyvuojantis šio neva protesto mitingo lozungas buvo išreikštas kartuvėmis prie Seimo rūmų. Neapykanta visada motyvuoja minią!

Štai Vilniuje rugsėjo 10 d. vėl vyko protesto mitingas prieš dabartinę valdančiosios daugumos valdžią. Tiesos dėlei reikia pripažinti, kad šįkart išvengta riaušių – policija buvo gerai pasirengusi, ir kelių neramumams užkirto jiems vos tik prasidėjus, todėl vadinamasis „šeimų sąjūdis“ savo užduoties – veikti sinchroniškai su Rusijos pratybomis „Zapad-21“ – iš dalies neatliko. O kad tas „šeimų sąjūdis“ tėra kremliaus projektas, įsitikinti užtenka per metus, kas yra jo vadovai, ką jie veikia ir pan. Akivaizdu, kad pagrindiniai veikėjai yra buvę prokremlišku partijų kandidatai į Seimą ar savivaldos tarybas, arba aktyvūs propoliniškos politikos palaikytojai. Taigi: Raimondas Grinevičius – iš „Tvarka ir teisingumas“; Artūras Orlauskas – „Naujoji sąjunga (socialliberalai)“; Donatas Lendraitis – sunkiai iš socialinių tinklų atpažįstamas žmogus (greičiausiai jis yra Zenono Lendraičio, buvusio partijos „Naujoji sąjunga (socialliberalai)“ kandidatu į savivaldą, sūnus), bet aktyviai reiškiasi juose platindamas „maršistų“ propagandą; Dobilas Sinkevičius – „Tvarka ir teisingumas“, vėliau – komitetas „Prezidento Rolando Pakso judėjimas“; Adelina Sabaliauskaitė – „Tvarka ir teisingumas“; Algimantas Rusteika – „Nacionalinis susivienijimas“; Viktoras Jašinskas – „Liaudies partija“; Arvydas Daunys – Kremliaus propagandą platinančio tinklalapio „infa.lt“ vadovas; Vitolda Račkova iš socialinio tinklo „Facebook“ žinoma kaip Kremliaus dezinformacijos platintoja, turinti keletą paskyrų; Linas Preikšaitis savo paskyroje „Facebook“ platina Rusijos televizijų propagandines laidas ir populiaria A. Lukašenką; Antanas Norvydas – karo istorijos

UŽ DRĄSĄ VERTA ATSILYGINTI

Susidūręs su kleptokratijos galia pavienis žmogus gali jaustis bejėgis. Kaip gali mūsų balsai arba balsavimas paveikti šiuos milžiniškus, negailestingus priešininkus?

Atsakymas – mūsų kišenėse. Sulig kiekvienu išleistu centu – balsuojame. Galime rinktis, ką pirkti, ir ko vengti. Galime atsilyginti kitiems, kurie irgi prima tokius sprendimus. Galime naudotis socialiniais tinklais, kad sustiprintume savo pastangas. Maži žingsneliai gali tapti galingais žingsniais.

Pateiksiu keletą pasiūlymų. Moldova dabar turi geriausią vyriausybę per daugelį metų. Tačiau neturtingiausios Europos šalies ekonomikai sunkiai sekasi. Taigi, jeigu vartojate alkoholį, pasistenkit restoranuose ir prekybos centruose paprašyti moldaviško vyno. Užsisakykit jo internetu. Paraginkit savo draugus padaryti tą patį. Anksčiau tą patį sakydavau apie Sakartvelo vynus, bet Vyriausybės Tbilisyje nemalonūs žodžiai ir darbai pastaruoju metu mano simpatijas sumažino.

rekonstruktorius (priminsiu: Igoris Girkinas-Igoris Strekovas – separatistų karinių pajėgų organizatorius ir vadas Rytų Ukrainoje – irgi buvo istorijos rekonstruktorius), neopagonybės šalininkas, besipiktinantis Lietuvos politika Baltarusijos (suprask, A. Lukašenkos) atžvilgiu.

Visa tai peržvelgęs, negali nepritari europarlamentarei Rasai Juknevičienei: „Kaip yra pasakęs Ronaldas Reiganas (Ronald Reagan, – red. past.), „matykim, kaip yra iš tikrųjų“. Į mūsų viešą gyvenimą yra įsprausta klišė, kad šių metų maršai yra tiesiog „paprastų žmonių“ (toks nevykęs pasakymas, bet irgi iš klišių) protestai prieš baisuoklius politikus. Suprask, prieš politikus kovoja ne politikai. Netiesa! „Pasigooglinau“ („pasieškojau naudodama internetinę paieškos sistemą „Google“, – red. past.), kas gi tie maršistų vadai. Nesunku, paaukoju šeštadienio valandą. Daugiausia tarp jų – iš R. Pakso gvardijos! Vienas ypač aršus prokremlinis veikėjas – iš K. Prunskienės įkurtos Liaudies partijos, aktyvus Garliavos įvykių veikėjas. Anekdotų sakytojas – iš Artūro Paulausko Naujosios sąjungos, dar vienas - kandidavo su Nacionaliniu susivienijimu. Visi jie p o l i t i k a i! Tokie patys politikai, tik nepakliuvę į Seimą.

Visus vienija neapykanta Landsbergio pavardei, jau seniai šmėžuoją jų pasisakymai, straipsniai „Respublikoje“, „Minfo.lt“, „Tiesos.lt“, kitokiuose labai jau kremlinius naratyvus skleidžiančiuose portaluose. Todėl ašaros tų, kurie sako, kad valdžia kalta dėl ž m o n i ų maršų ir riaušių, yra labai nenuoširdūs. Ir nieko čia naujo. Kaip anksčiau jie buvo pakistais, taip ir liko tokiais. Pagrindinis skirtumas tik tas, kad į internetus susikraustė. Kartu su V. Tomkaus „Respublika“ ir kitais purvynais. Iš čia ir smurtas prieš demokratinę, laisvą žiniasklaidą. Jiems reikia Rusijos, Baltarusijos, Kinijos (patys šaukė nuo tribūnos prie Katedros), jiems netinka Kovo 11-osios Lietuva nuo pat jos atkūrimo. Nes, jei sakai, kad konservatoriai sugriovė Lietuvą per 30 metų, vadinasi ana, sovietinė, tau buvo gera? Man trispalvės jų rankose atrodo atgrasiai. Ir himnas. Nes jų šaknys visai kitur. Jų smegenys - dar nesugriautoje sovietinėje LTSR. Ir džiaugiasi dėl jų maršų patys žinote, kas.

Kerštingi, pikti politikai nėra jokia išimtis Lietuvoje. Jų yra visur. Įveikėm Jedinstvą su SSRS vėliavomis, atsiimsim ir Trispalvę. Ir nebebijokim matyti tai, ką matome iš tiesų. Tiesos vyniojimas į vatą yra pagalba melui.”

Va ir visa muzika.

Kęstutis Šilkūnas

Lietuva – dar viena kandidatė gauti paramą. Ši Baltijos šalis drąsiai stojo prieš Kiniją dėl Taivano, taip pat buvo pastangų padėti Baltarusijos opozicijai priešakyje. Visa tai kainavo nervų ir pinigų. Prisdėkite savo indėliu – paieškokit lietuviško alaus, sūrio, lininių ar vilnionių dirbinių, gintaro, keramikos arba – kas man ypač patinka – šokolado. Kaip atkreipė dėmesį „Financial Times“, taivaniečiai vartotojai padarė Lietuvą septinta pagal dydį savo prekių internetu tiekėja.

Ir yra plati erdvė nuveikti daugiau. Šią savaitę švenčiama Taivano nacionalinė diena, ir šia proga salos diplomatinėse atstovybėse visame pasaulyje rengiama dešimtys pobūvių. Aš pasiūliau per tokius renginius ypatingą dėmesį skirti lietuviškam maistui ir gėrimams. Tai būtų geras būdas šalia Kinijos krantų gyvuojančiai demokratijai atsidėkoti savo drąsiai ir atkakliai sąjungininkei. Be to, pats taip pat stengiuosi pirkti čekiškus produktus, nors Kinijos grasinimai įvesti šiai šaliai žlugdančias eko-

nomines sankcijas pasirodė esantys tušti.

Dar vienos kandidatės, į kurias galėtų būti nukreipta mūsų piniginių perkamoji galia – bendrovės, patekusios į Kinijos komunistų partijos nemalonę. Tarp naujausių aukų yra „H&M“, „Burberry“, „Nike“, „Adidas“, „Dior“, „Billie Eilish“, „Puma“, „Versace“, „Coach“, „Gucci“, „Givenchy“, „Balenciaga“, „Swarovski“, „Audemars Piguet“, „Uniqlo“, „North Face“, „Valentino“, „Calvin Klein“, „Zara“ ir NBA, aktorius Johnas Cena, taip pat D. Dolce ir S. Gabbana. Kai kada jų klaida tebuvo paminėti Taivaną netinkamu kontekstu. Kiti stengėsi pašalinti priverstinio darbo produktus iš savo tiekimo grandinių. Bendra (ir bevaisė) reakcija būdavo meldimas atleisti – Johnas Cena yra geras pavyzdys.

Mes turėtume skatinti drąsą. Jeigu Kinijos spaudimas tiesiog nulemtų, kad jo aukos įgis vartotojų laisvajame pasaulyje, tuomet taptų aišku, kad karštakošiai Pekine tėra (jų pačių žodžiais tariant) popieriniai tigrai.

Jeigu turite akcijų arba galite daryti įtaką žmonėms, kuriems patinka pensijų fondai, reiškia, turite dar vieną ginklą: investuoti į bendroves, kurios elgiasi teisingai, ir atsisakyti tų, kurių sprendimai netinkami. Pastarieji įvykiai skolų našta velkančioje ir kaprizingai valdomoje žemyninė Kinijos ekonomikoje leidžia manyti, kad laikytis nuo jos atokiau gali būti naudinga ir dėl kitokių priežasčių.

Mūsų pagalbos reikia ne vien šalims ir bendrovėms. Asmenys taip pat gali tapti taikiniais. Britų žurnalistė Catherine Belton įsitraukusi į brangų bylinėjimąsi su turtingais rusais, apie kuriuos ji rašo savo knygoje „Putino žmonės“. Įsigykite šią knygą, jeigu jos dar neskaitėte – ir dar vieną paimkit draugui. Jeigu naudojate socialiniais tinklais – dalykitės geriausiomis ištraukomis. Žiūrėkite filmus, kuriuose vaidina Richardas Gere'as, Harrisonas Fordas, Bradas Pittas ir Sharon Stone: visi jie buvo visam laikui arba laikinai uždrausti žemyninėje Kinijoje už pasisakymus apie žmogaus teises.

Iš paminėtų dalykų nė vienas neatstoja tikros politikos. Tačiau asmenų veiksmai formuoja aplinką, kurioje veikia priimantys sprendimus. Nesam tokie bejėgiai, kokiais save laikome.

Edwardas Lucasas, Europos politikos analizės centro (CEPA) viceprezidentas

SEIMO IR PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KOMISIJA: „ELEKTRONINIS IR INTERNETINIS BALSAVIMAS – DU VISIŠKAI SKIRTINGI DALYKAI, NEBEREIKĖTŲ PAINIOTI ŠIŲ DVIEJŲ SĄVOKŲ”



Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija svarstė balsavimo internetu kibernetinio saugumo klausimą ir aptarė pasiruošimą referendumui dėl pilietybės išsaugojimo. **LRS**

Spalio 1 d. posėdžiavusi Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija svarstė balsavimo internetu kibernetinio saugumo klausimą ir aptarė pasiruošimą referendumui dėl pilietybės išsaugojimo. Posėdžio metu buvo priimtos dvi rezolucijos:

„Dėl spartesnio pasirėngimo balsuoti internetu”;

„Dėl pasirėngimo referendumui dėl gimimu įgytos Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo”.

Posėdis prasidėjo komisijos nario pavaduotojo prelato Edmundo Putrimo invokacija ir Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen, taip pat Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkės Dalios Henkės sveikinimais, linkint komisijai produkty-

vaus darbo III (rudens) sesijos metu.

Komisijos pirmininkas Jonas Bružas apžvelgė Seimo II (pavasario) sesijos metu nuveiktus darbus, atkreipė dėmesį į aktualiausius klausimus, kuriuos reikia nedelsiant spręsti. Vienas tokių – 72 lietuvių tremtinių ir jų palikuonių šeimos, daugiau nei dešimtmetį pageidaujančios grįžti į Lietuvą, su kuriomis institucijoms nebepavyksta susisiekti. Komisija su Lietuvių bendruomenėmis ir ambasada Rusijos Federacijoje padės surasti šias šeimas, o Socialinių reikalų ir darbo ministeriją bei Lietuvos savivaldybių asociaciją paragins neatidėliojant spręsti socialinių būstų suteikimo problemą.

Komisijos narys Gediminas Ramanauskas apžvelgė XVIII Vyriausybės programoje numatytus išpareigojimus įgyvendinant internetinį balsavimą. Krašto apsaugos ministerijos Kibernetinio saugumo ir informacinių technologijų politikos grupės vadovas Jonas Skardinskas savo pranešime akcentavo, kad elektroninis ir internetinis balsavimas – du skirtingi dalykai, tad nebereikėtų painioti šių dviejų sąvokų. Internetinis balsavimas – tai balsavimas, kai balsuojama iš bet kurio pasaulio taško prisijungus asmens identifikavimo priemonėmis, o elektroninis – kai balsuojant pildomas ne popierinis biuletenis, bet naudojamos elektroninės priemonės (paspaudžiamas mygtukas, suvedamas specialiai paskirtas

kodas ir pan.). Nacionalinio kibernetinio saugumo centro prie Krašto apsaugos ministerijos direktorius Rytis Rainys pabrėžė, kad jau pradėdant rengti teisės aktus internetiniam balsavimui įgyvendinti, svarbus kibernetinio saugumo specialistų dalyvavimas, nes būtent balsavimo saugumo, skaidrumo ir anonimiškumo užtikrinimas ir yra svarbiausi tokio balsavimo aspektai.

Posėdyje savo išvalgomis taip pat dalijosi: kibernetinės saugos specialistas Tomas Mogodia, pristatęs šiuolaikines kibernetinės saugos technines galimybes saugiai vykdyti balsavimą internetu; Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkė Jolanta Petkevičienė, informavusi komisijos narius apie jos vadovaujamos įstaiigos vykdomą pasiruošimą sudaryti galimybę balsuoti internetu ateities rinkimuose ir referendume dėl pilietybės išsaugojimo; Užsienio reikalų ministerijos Konsulinio departamento direktorius Audrius Bendinskas, pristatęs Lietuvos Respublikos piliečių, gyvenančių užsienyje, galimybes įsigyti asmens identifikavimo priemonės. Jis pabrėžė, kad Estijos jau šešiolika metų vykdomo internetinio balsavimo sėkmės istorija susijusi su privalomu reikalavimu kiekvienam piliečiui turėti asmens tapatybės kortelę su elektroniniu parašu.

Komisijos pirmininkė Dalia Asanavičiūtė ir komisijos narys Rytis Virbalis apžvel-

gė Lietuvoje vykdomą pasiruošimą referendumui dėl pilietybės išsaugojimo, teisingumo viceministrė Jurga Greičienė pristatė Referendumo konstitucinio įstatymo projektą Nr. XIVP-658, kuris šiuo metu yra svarstomas Seime, ir apžvelgė galimybes suderinti šio įstatymo projekto nuostatas su Seime rengiamo Rinkimų kodekso nuostatomis.

Aktyviai diskusijose dalyvavo komisijos nariai Laima Andrikiėnė, Stasys Tumėnas, Jūratė Caspersen ir Rasa Mauragis.

Be pasiūlymų Seimui ir Vyriausybei, išdėstytų komisijos priimtose rezolucijose, komisija priėjo prie vieningos nuomonės, kad reikia iš anksto skatinti užsienio lietuvių įsigyti asmens identifikavimo priemones, o galbūt netgi spręsti klausimą dėl privalomo asmens tapatybės kortelės įsigijimo kiekvienam Lietuvos Respublikos piliečiui, jog įgyvendinus balsavimą internetu, kiekvienas pilietis iš bet kurios pasaulio vietos galėtų tuo pasinaudoti.

Kitas komisijos posėdis vyks šių metų spalio 22 d. Jame bus apžvelgta „Globalios Lietuvos” programos 2020 m. įgyvendinimo ataskaita, esama diasporos politikos situacija ir tolimesnė strategija, tremtinių ir lietuvių, esančių „kritiniuose taškuose”, padėtis, kalinių grąžinimas ir teisinė pagalba Peru, taip pat Lietuvos dvišalio teisinio bendradarbiavimo su Peru sutartis. **LRS**

LAISVĖS PREMIJŲ KOMISIJA KVICIA TEIKTI PRETENDENTUS LAISVĖS PREMIJAI GAUTI

Seimo Laisvės premijų komisija kviečia visuomenines organizacijas ir asociacijas, kūrybines sąjungas, bendruomenes, akademinę bendruomenę, valstybės ir savivaldybių institucijas, visus Lietuvos Respublikos piliečius iki 2021 m. spalio 31 d. teikti prašymus su siūlomais pretendентаis 2021 metų Laisvės premijai gauti.

Pretendentais Laisvės premijai gauti gali būti Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių fiziniai, viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, nusipelnę laisvei, demokratijai ir žmogaus teisėms. Premija siekiama įvertinti asmenų ir organizacijų laimėjimus ir indėlį ginant žmogaus teises, plėtojant demokratiją, skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą kovojant už Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvą apsisprendimą ir suverenitetą. Premija bus įteikiama Laisvės gynėjų dieną – Sausio

13-ąją.

Siūlant pretendentes, Laisvės premijų komisijai iki šių metų 2021 m. spalio 31 d. būtina pateikti šiuos dokumentus:

1) dviejų pretendentų siūlančių pareiškėjų rekomendacijos;

2) pretendentų veiklos ginant žmogaus teises, plėtojant demokratiją ar skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą kovojant už Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvą apsisprendimą ir suverenitetą aprašymą;

3) papildomai galima pateikti ir kitą medžiagą, atskleidžiančią pretendentų darbų reikšmę ir išskirtinumą.

Dokumentus prašome siųsti adresu: Laisvės premijų komisijai, Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius arba el. paštu priim@lrs.lt.

Laisvės premija kiekvienais metais įteikiama Laisvės gynėjų dieną – Sausio 13-ąją. Laisvės

premią skirta Rusijos kovotojui už laisvę, žmogaus teises ir demokratiją Sergejui Kovaliovui, Lietuvos laisvės lygos įkūrėjui, „45-ųjų pabaltijiečių memorandumo” iniciatoriui, politiniam kaliniui Antanui Terleckui, kovotojui už Lietuvos laisvę ir žmogaus teises, aktyviam Lietuvos neginkluoto pasipriešinimo dalyviui, politiniam kaliniui, pagrindinės spaudos leidinio „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos” steigėjui, redaktoriui, Tikinčiųjų teisių gynimo katalikų komiteto nariui, arkivyskupui Sigitui Juozui Tamkevičiui, Lenkijos visuomenės veikėjui, disidentui, vienam iš „Solidarumo” lyderių, žurnalistui, eseistui ir politikos publicistui, Lenkijos dienraščio „Gazeta Wyborcza” vyriausiajam redaktoriui Adamui Michnikui, Prezidentui Valdui Adamkui ir Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Pirmininkui, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarui Vytautui Landsbergiui, laisvės gynėjai, politinei kalinei Nijolei Sadūnaitėi, partizanų grupei: Jonui Čeponiui, Juozui Mociui, Bronislovui Juospaičiui, Jonui Kadžioniui, Vytautui Balsiui, Juozui Jakavoniui, Jonui Abukauskui, Laisvės kovų dalyviui, Vyčio Kryžiaus ordino kavaliieriui Albinui Kentrai, Baltarusijos demokratinei opozicijai. **LRS**



Laisvės premijos statulėlė. Lietuvos Respublikos Seimo archyvas

VILNIUJE PAMINĖTOS 70-OSIOS TRĒMIMŲ METINĖS



Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos ir Vilniaus politinių kalinių ir tremtinių bendrijos minėjimas 1951 metų spalio 2–3 d. trėmimo kodiniu pavadinimu „Ruduo“ 70-osioms metinėms atminti. LGGTC

2021 m. spalio 4 d. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga kartu su Vilniaus politinių kalinių ir tremtinių bendrija organizavo 1951 metų spalio 2–3 d. trėmimo kodiniu pavadinimu „Ruduo“ 70-osioms metinėms atminti skirtą renginį. Žuvusiems pagerbti buvo aukojamos šv. Mišios Šv. apaštalo Jokūbo ir Pilypo bažnyčioje.

Vėliau prie paminklo sovietinės okupacijos aukoms Aukų gatvėje Vilniuje vyko susikaupimo ir rimties valanda 1951 m. spalio 2–3 d. trėmimo metinėms atminti.

Prie paminklo buvo padėtas gėlių vainikas nuo Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos. Nuoširdžiausius padėkos žodžius Lietuvos tremtiniams už pagarbą ir istorinės atminties išsaugojimą kalbėjo LR Prezidento vyriausioji patarėja švietimo, mokslo ir kultūros klausimais dr. Jolanta Karpavičienė.

Gėlėmis trėmimų aukas pagerbė Lietuvos Respublikos Seimo nariai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrė Monika Navickienė, Vilniaus miesto tarybos narė Angelė Jakavonytė. Buvo uždegtos atminties žvakutės ir tylos minute pagerbtos sovietinės okupacijos aukos. Renginyje dalyvavo buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (Centro) darbuotojai, „Stalininis laikotarpis siejamas su masinėmis represijomis, kurios daugybei Lietuvos žmonių kainavo gyvybes. Trėmimais ne tik norėta palaužti tikrą ar tariamą pasipriešinimą, bet ir sunaikinti tokias visuomenės grupes, kurios nesiderina su sovietine sistema, pvz.,

kaip sovietizacijai, kolektyvizacijai besipriešinančius ir partizanams padedančius ūkininkus. Būtent to ir siekta 1951 metų spalio pradžios masiniu trėmimu kodiniu pavadinimu „Ruduo“, kalbėjo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento laikinai einanti direktorės pareigas dr. Kristina Burinskaitė.

LGGTC duomenimis, per okupantų surengtą trėmimų operaciją iš Lietuvos buvo išvežta 17 tūkst. žmonių. Daugiau nei trečdalis tremtinių buvo vaikai iki 16 metų. Pažymėtina ir tai, kad šie 1951 metų trėmimai įvykdyti tik Lietuvoje – Latvijoje ir Estijoje jų nebuvo. Per visą stalininį represijų laikotarpį kas šeštas tremtinys buvo lietuvis, o kai kuriais metais (1948 ir 1951 m.) lietuviai sudarydavo net pusę visų tremtinių. Į tremties vietas vien tik 1945-1952 m. buvo išgabenta daugiau kaip 32 tūkst. vaikų (5 tūkst. žuvo tremtyje). Tai rodo,

kad šie trėmimai nukreipti ne tik prieš besipriešinančius okupantams, bet ir apskritai lietuvius kaip tautą. Tai tik sausi faktai ir statistika, už kurių slypi asmeninės žmonių tragedijos, mirtys, išdraskytos šeimos ir sudaužyti likimai. Kas baisiausia, tremtinių kančios nesibaigdavo p a s i b a i g u s tremties lai-

kui. Jiems buvo trukdoma grįžti į išsvajotąją tėvynę, gimtuosius namus, jie toliau buvo persekiojami ir diskriminuojami, laikomi priešais iš principo, trukdoma dirbti norimą darbą, gauti išsilavinimą, kuris garantuotų geresnį gyvenimą. Kentėjo ne tik jie, bet ir jų šeimos ir aplinkos žmonės. Jie negalėjo atvirai kalbėti ir išsikalbėti, kas jiems rūpi, o ką jau kalbėti apie teisingumo atstatymą... „Žiūrint iš šių laikų perspektyvos, kai gyvename demokratinėje valstybėje, kuri garantuoja didžiules galimybes, tai sunkiai suvokiama dalykai... Tegu ši ir kitos atmintinos dienos, siejamos masinėmis deportacijomis ir kitais okupacinių režimų nusikaltimais, priverčia sustoti ir susimąstyti apie tai, ką nukentėję patyrė, ko neteko, ir ką šiandien turime mes”, – pabrėžė savo pasisakyme dr. K. Burinskaitė.

Vilniaus politinių kalinių ir tremtinių choras „Laisvė“ atliko tremtinių dainas.

genocid.lt



Žuvusiems pagerbti buvo aukojamos šv. Mišios Šv. apaštalo Jokūbo ir Pilypo bažnyčioje. LGGTC

SUSITIKIMUOSE SU JAV VERSLO ATSTOVAIS – AUGANTIS DĖMESYS LIETUVAI

Rugsėjo 21-23 dienomis Lietuvoje viešėjo Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) – Lietuvos verslo tarybos (*American-Lithuanian Business Council, ALBC*) kompanijų delegacija. Delegacijoje – 11 JAV kompanijų, jau vykdančių ar planuojančių savo veiklą Lietuvoje ir atstovaujančių JAV gynybos, kibernetinio saugumo, biotechnologijų ir farmacijos, inžinerinių technologijų, žmogiškųjų išteklių vadybos sektoriams: Raytheon Technologies, Oshkosh Defense, Northrop Grumman, Lockheed Martin, Palo Alto Networks, Eli Lilly, Pfizer, MSD, Thermo Fisher Scientific, Strategic Staffing Solutions, S2 Global.

Vizito metu įmonių delegacija susitiko su Ministre Pirmininke Ingrida Šimonyte, Lietuvos Prezidento patarėjais nacionalinio saugumo, užsienio reikalų, ekonomikos klausimais, taip pat energetikos, finansų, ekonomikos ir inovacijų, užsienio reikalų, krašto apsaugos, sveikatos apsaugos ministrais ir viceministrais, ministerijoms pavaldžiomis institucijomis.

Su JAV kompanijomis susitikęs užsienio reikalų viceministras Egidijus Meilūnas pabrėžė, kad JAV yra mums itin svarbi strateginė ir ekonominė partnerė. „Dabar, kaip niekad anksčiau, jaučiame, kad galime pasikliauti JAV politine ir ekonomine parama Lietuvai ir ženkliai išplėsti ekonominį bendradarbiavimą”, – teigė viceministras, prisimindamas, kad ALBC praėjusią savaitę taip pat susitiko su užsienio reikalų ministru Gabrieliu mi Landsbergiu jo vizito Vašingtone metu. Viceministras su įmonėmis taip pat aptarė galimybes plėtoti Lietuvos eksportą į JAV ir diversifikuoti jau esamas vertės grandines nukreipiant jas į Amerikos rinką.

Susitikime dalyvavę Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas Mykolas Majauskas ir VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ direktorius Elijus Čivilis pristatė Seimo planus gerinti mokestinę ir investicinę aplinką, švietimo sistemą bei pasidalijo JAV investuotojų Lietuvoje sėkmės istorijomis. Susitikimo metu įmonės taip pat turėjo puikią galimybę pasidalinti savo įžvalgomis ir pasiūlymais, kurie leistų pritraukti dar daugiau tiesioginių užsienio investicijų ir sukurti daugiau

kvalifikuotų darbo vietų.

Rugsėjo 22 dieną JAV kompanijų atstovai lankėsi Vilniaus universiteto Fizikinių ir technologinių mokslų centre, kur jie buvo supažindinti su Lietuvos optikos ir lazerių kompanijų bendradarbiavimu su JAV mokslo centrais ir įmonėmis bei pasauliniais pasiekimais. Keturios Lietuvos kompanijos pristatė inovatyvius produktus ir sprendimus, kuriuos galėtų pasiūlyti JAV gynybos, inžinerijos, kibernetinio saugumo ar biotechnologijų pramonei. Amerikiečiai taip pat turėjo galimybę aplankyti Fizikinių ir technologinių mokslų centro laboratorijas.

Taip pat, rugsėjo 23 dieną, bendradarbiaujant su Krašto apsaugos ministerija, VŠĮ „Versli Lietuva” ir JAV ambasada Lietuvoje surengtas Lietuvos – JAV gynybos ir kibernetinio saugumo forumas, kurio metu ALBC kompanijos turėjo galimybę susitikti su Lietuvos įmonėmis.

ALBC prezidentas Eric Stewart akcentavo, jog ši verslo taryba vienija JAV kompanijas, besidominčias galimybėmis plėtoti verslą būtent Lietuvoje. Kasmetinės verslo misijos metu nuolat buvo pabrėžiama Lietuvos – JAV santykių stiprinimo svarba, išaugusios prekybos apimtys, bei tobulinamos galimybės tolimesnėms JAV investicijoms Lietuvoje. Įmonės taip pat džiaugėsi jau pasiektais rezultatais, domėjosi potencialiomis sritimis tolimesniam bendradarbiavimui aukštos pridėtinės vertės sektoriuose, mokestinės ir investicinės aplinkos gerinimu, reiškė susirūpinimą dėl iškilusių naujų saugumo grėsmių bei siūlė dar glaudžiau bendradarbiauti siekiant išspręsti iškilusius iššūkius.

Amerikos ir Lietuvos verslo taryba yra Lietuvoje investavusio JAV globalaus verslo asociacija. ALBC misija yra stiprinti JAV ir Lietuvos prekybą ir investicijas, skatinti dvišalius santykius ir šviesti visuomenę apie jų svarbą. ALBC narės yra šios Lietuvoje veikiančios kompanijos: Western Union, Thermo Fisher Scientific, Philip Morris International, Lockheed Martin, Northrop Grumman, Eli Lilly, Bell/Textron, Oshkosh Defense, Palo Alto Networks, Blue Cross/Blue Sield, Strategic Staffing Solutions ir kt.

LR URM

LIETUVOS PREZIDENTAS GITANAS NAUSĖDA SU PONIA DIANA NAUSĖDIENE APSILANKĖ SUSIVIENIJIME LIETUVIŲ AMERIKOJE (SLA) IR TAUTOS FONDE

Rugsėjo 20 dieną Jungtinių Tautų (JT) Generalinės Asamblėjos renginiuose dalyvaujantis Prezidentas Gitanas Nausėda su ponia Diana Nausėdiene apsilankė Susivienijime Lietuvių Amerikoje (SLA) ir Tautos fonde, susipažino su Susivienijimo Lietuvių Amerikoje pastate saugomais archyvais, apžiūrėjo lietuvių menininkų tapy-

bos parodą ir susitiko su Niujorko lietuvių organizacijų atstovais, kurie pristatė savo veiklas ir domėjosi Lietuvos ir tarptautinėmis aktualijomis. Prezidentas pabrėžė, kad pirmą vizito užsienyje dieną visada stengiasi susitikti su vietos lietuvių bendruomene ir pasidžiaugti jų pasiekimais bei aptarti jiems rūpimas temas.

LR URM



Lietuvos Prezidentas Gitanas Nausėda su ponia Diana Nausėdiene apsilankė Susivienijime Lietuvių Amerikoje (SLA).

LR URM



Lietuvos Prezidentas Gitanas Nausėda su ponia Diana Nausėdiene Tautos fonde.

LR URM

FLORIDOJE 2021 M. LAPKRIČIO 10 – LAPKRIČIO 15 DIENOMIS BUS ATLIEKAMI KONSULINIAI VEIKSMAI

2021 m. lapkričio 10-15 dienomis Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Niujorke rengia konsulinių pareigūnų išvykstantąją misiją Sent Piterburgo mieste (Floridos Valstija, JAV)

Floridoje aptarnavimas vyks Lietuvių klube, adresu 4880 46th Avenue North, St. Petersburg, 33714, JAV.

Konsulinės misijos metu bus priimami Lietuvos Respublikos piliečių prašymai dėl pasų keitimo ir išdavimo, užsienyje registruotų civilinės būklės aktų (santuokos, ištuokos, gimimo) įtraukimo į

apskaitą Lietuvoje ir dėl gyvenamosios vietos deklaravimo, bus išduodamos pažymos, patvirtinančios, kad asmuo yra gyvas ir yra tam tikroje vietovėje (pažymos „Sodrai“), priimamos paraiškos dėl konsulinės registracijos.

Detalią informaciją, kurią būtina pateikti registruojantis priėmimui konsulinės misijos metu, rasite Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Niujorke svetainėje:

<https://ny.mfa.lt> (prie skilties „Konsulinė informacija“ – „Konsulinės misijos“)

LR URM

LONDONO SIČIO LIETUVIŲ KLUBAS (LITHUANIAN CITY OF LONDON CLUB, LCLC) MINĖJO 15-OS METŲ JUBILIEJŲ

Rugsėjo 25 d. Ekonomikos ir inovacijų ministrė Aušrinė Armonaitė ir užsienio reikalų viceministras Arnoldas Pranckevičius kartu su Lietuvos ambasadoriumi Jungtinėje Karalystėje Renatu Norkumi dalyvavo Londono Sičio lietuvių klubo (*Lithuanian City of London Club*) 15-metų jubiliejaus šventėje.

Pažymint šią, Londono Sičio lietuvių klubo nariams svarbią progą, Lietuvos ambasadoje Londone buvo surengta konferencija „Globalių technologijų operacijų perkėlimo į Lietuvą galimybės“ (angl. *Scaling your global technology operations in Lithuania*), kurio metu ekspertai ir verslo atstovai supažindino ir papasakojo, kodėl bet kuri technologijomis grįsta organizacija, siekianti išplėsti savo veiklą už vidaus rinkos ribų, turėtų pasirinkti Lietuvą kaip savo Europos verslo centrą.

Konferencijos metu Ambasadorius R. Norkus pasveikino LCLC prezidentę Gintarę Budriūnaitę ir visus klubo narius su neeiline švente, o ekonomikos ir inovacijų ministrė A. Armonaitė, užsienio reikalų viceministras A. Pranckevičius bei „Investuok Lietuvoje“ patarėjas investicijoms į



Londono Sičio lietuvių klubo 5-metų jubiliejaus šventėje. LR URM

technologijų verslą Liutauras Žilinskas skaitė pranešimus.

Po konferencijos, prieš 15 metų įkurtas ir išskirtinio veiklos jubiliejaus sulaukęs Londono Sičio lietuvių klubas, suvienijo būrį dabartinių bei buvusių narių, draugų ir garbingų svečių sukakties minėjimo šventėje. 15-ojo klubo gimtadienio renginys vyko istorinėje, Londono centre įsikūrusiame dar XV amžiuje pastatyta ir istorija dvelkiančiame „Lincoln's Inn“. Vakarinės dalies metu sveikinimo žodį tarė ministras patarėjas Lietuvos ambasadoje Londone Ramūnas Davidonis, o pagrindinį vakaro pranešimą skaitė užsienio reikalų viceministras A. Pranckevičius.

Londono Sičio lietuvių klubas (*Lithuanian City of London Club*), įkurtas 2006 m., jungia 80 jaunų lietuvių profesionalų, dirbančių Londono Sityje bei didžiąja-

me Londone finansų, teisės, informacinių technologijų, rinkodaros ir kitose srityse. Tai pirmasis svetur įkurtas lietuvių profesionalų klubas, kurio tikslas – ne tik pasidaryti sukaupta patirtimi, bet ir padėti mūsų šaliai įsitvirtinti tarptautinėse rinkose. Šis diasporos profesionalų klubas vis labiau įsijungia į Lietuvos gyvenimą: klubo iniciatyva 2009 m. buvo pradėta mentorystės programa jaunimui LT Big Brother, remiama LR užsienio reikalų ministerijos. Klubas Lietuvos institucijoms perduoda pensijų sistemos srityje sukaupią patirtį, finansiškai remia „Caritas“ vaikų dienos centrus, įsteigė dvi stipendijas perspektyviems moksleiviams iš Lietuvos, skatina grįžimą į Lietuvą, suorganizuodamas panelines diskusijas su į Lietuvą grįžusiais verslo profesionalais, ženkliai prisideda prie pilietiškumo skatinimo.

PARYŽIUJE ATIDARYTA FOTOGRAFIJOS, SPORTO IR MADOS PARODA

Spalio 6 d. Lietuvos ambasadoje Paryžiuje atidaryta lietuvių dizainerės, prekės ženklų „Gowns for Sport“ įkūrėjos Eglės Čekanavičiūtės paroda „Haute Performance“, į kurią susirinko gausus būrys žymiausių Prancūzijos mados namų, specializuotos ir populiariosios žiniasklaidos, kultūros, meno ir diplomatinio korpuso atstovų bei kitų kviestinių svečių. Parodą sudaro šešios žinomoms Lietuvos sportininkėms kurtos suknelės ir jų fotografijos.

„Džiaugiuosi šiuo išskirtiniu projektu, kuris sujungia sportą, madą ir kartu siunčia svarbią socialinę žinutę. Tik būdami originalūs galime sudominti Paryžiaus publiką“, – inauguracinėje kalboje pažymėjo Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje Nerijus Aleksiejūnas.

Savo ruožtu kolekcijos kūrėja teigė, kad „šis projektas yra apie stiprybę ir moteriškumą – harmoningą derinį. Pristatydama šias mums gerai žinomas atletes kitoje šviesoje, kviečiu persvarstyti moteriškumo bei grožio standartus,

Tarp klubo garbės narių yra tokie žymūs žmonės kaip prezidentas Valdas Adamkus bei diplomatas Oskaras Jusys.

LR URM

panaikinti jų ribas ir švęsti moteris sporte“.

Paryžiuje gyvenanti dizainerė E. Čekanavičiūtė, baigusi Londono Šv. Martyno meno ir dizaino koledžą, savo dešimties metų darbo patirtį garsiausiuose Paryžiaus mados namuose vainikavo įkūrusi prekių ženklą „Gowns for Sport“. Šiuo vardu pristatoma naujos kartos suknelė, kuriama pagal kūno sudėjimą bei pritaikyta kasdieniniam sportui, kuriuo dizainerė vadina gyvenimą.

„Haute Performance“ – antroji E. Čekanavičiūtės kolekcija su „Gowns for Sport“. Dizainerės mūza šįkart tampa Olimpinių čempionė, o tvirtybė – moteriškumo išraiška. Kolekcijoje – šešios suknelės, kurtos žymiausiomis Lietuvos sportininkėms – Austrai Skujytei (dešimtkovė, septynkovė), Agnei Jonkutei (disko metimas, rutulio stūmimas), Ugnei Mažutaitytei (plaukimas), Simonai Krupeckaitėi (dviračių trekas), Gintarei Petronytei (krepšinis) ir Giedrei Labuckienei (krepšinis), rūbo linijas derinant prie sporto suformuotų kūno linkių.

Kolekcijos Paryžiuje pristatyme dalyvavo viena iš kolekcijos modelių – plaukikė Ugnė Mažutaitytė.

LR URM

ISPANIJOS LIETUVIAI VĖL ŽYGIAVO PILIGRIMINIŲ ŠV. JOKŪBO KELIU

Spalio 2 d. Lietuvos Respublikos ambasada Ispanijos Karalystėje kartu su Lietuvos Respublikos konsulatu Valensijoje ir Ispanijos lietuvių bendruomene surengė piligriminį žygį Šv. Jokūbo keliu, skirtą Lietuvos ir Ispanijos diplomatinių santykių atkūrimo trisdešimtmečiui paminėti.

35 žygeiviai, nepabūgę lietaus ir vėjo, pėsčiomis įveikė dvidešimt du Šv. Jokūbo kelio kilometrus – nuo Sarria iki Portomarin.

Taip po vienerių metų pertraukos, vykusios dėl COVID-19 pandemijos, buvo atgaivinta Ispanijos lietuvių tradicija kartą į metus kartu keliauti piligriminiu keliu.

Ambasadorė Lyra Puišytė-Bostroem pasveikino lietuvius, susirinkusius ne tik iš skirtingų Ispanijos regionų – Navaros, Madrido, Valensijos, Barselonos, Tenerifės, bet ir iš JAV bei Prancūzijos, sėkmingai įveikus nelengvą, bet prasmingą kelią.

LR URM



Piligriminio žygio Šv. Jokūbo keliu dalyviai.

LR URM

JUNGTINĖJE KARALYSTĖJE – LEEDS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS 10 METŲ JUBILIEJAUS ŠVENTĖ



JK Leeds lietuvių bendruomenės 10 metų jubiliejaus šventėje.

LR URM

Rugsėjo 18 d. Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėje Karalystėje Renatas Norkus kartu su Lietuvos am-

basados antruoju sekretoriumi Tadu Kubiliumi bei Lietuvos policijos atašė Jungtinėje Karalystėje Linu Pernavu da-

lyvavo Leeds lietuvių bendruomenės 10 metų jubiliejaus šventėje. Šventėje taip pat dalyvavo Leeds miesto meras Asghar

Khan ir Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės pirmininkė Alvija Černiauskaitė.

Šventės metu Lietuvos ambasadorius Renatas Norkus pasveikino bendruomenę bei jos pirmininkę Rūtą Kisio: „Nuoširdžiai sveikinu Leeds lietuvių bendruomenę 10-ojo jubiliejaus proga. Per šiuos metus aktyviai skatinote tautiečius būti vieningus ir branginti mūsų tautos tradicijas. Nuoširdžiai dėkoju už mūsų šalies vardo garsinimą ir pastangas stiprinti Lietuvos ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimą.“ Ambasadorius taip pat įteikė padėkas aktyviausiems Leeds bendruomenės nariams.

Pažymint šią Leeds ir visai Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenei svarbią progą, buvo surengtas koncertas, kuriame pasirodė vietos lietuvių atlikėjai, šventės dalyviai taip pat stebėjo bendruomenės narių sukurtą spektaklį pagal Loretos Vilkytės pjesę.

Vizito Leeds mieste metu ambasadorius bei diplomatai taip pat apsilankė liuanistinėje mokyklėlėje „Saulutė“ (vadovė Simona Kaunienė). Visiems liuanistinio ugdymo įstaigas lankantiems vaikams ambasadorius įteikė lietuviškų knygų ir suvenyrų. Susitikimo metu aptarti mokyklų bendruomenės aktualūs klausimai.

Leeds lietuvių bendruomenė susikūrė 2011 m. rugsėjo 2 d. ir yra vienas iš Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės skyrių. Bendruomenės nariai aktyviai prisideda prie labdaros projektų bei puoselėja lietuviškas tradicijas - nuo 2015 m. organizuoja kasmetinę Kaziuko mugę, į kurią susirenka ne tik lietuviai iš visos JK, bet apsilanko ir Leeds miesto merai bei svečiai iš Lietuvos. Ši bendruomenė skiria ypatingą dėmesį Lietuvos valstybinių švenčių paminėjimui ir Lietuvos vardo garsinimui Jungtinėje Karalystėje.

LR URM

Į LIETUVĄ IŠ VENESUELOS ATVYKO DAR 12 LIETUVIŲ IR JŲ ARTIMŲJŲ

Spalio 1 ir 2 d., įgyvendinant Lietuvos Respublikos asmenų perkėlimo į Lietuvos Respubliką įstatymą, iš Venesuelos į Lietuvą buvo perkelta 12 Lietuvos Respublikos piliečių, lietuvių kilmės asmenų bei jų šeimos narių.

Atvykusius lietuvius ir jų šeimas Vilniuje pasitiko Pabėgėlių centro atstovai, kurie pasirūpino atvykusiųjų laikinu apgyvendinimu, sveikata, šilta apranga

ir maistu, taip pat ir jų karantinavimu. Vėliau perkeltiems asmenims bus skiriamos išmokos įsikūrimui bei būtinausioms reikmėms, teikiama pagalba vaikų ugdymui bei lietuvių kalbos mokymuisi, padedama darbo paieškose ir kita.

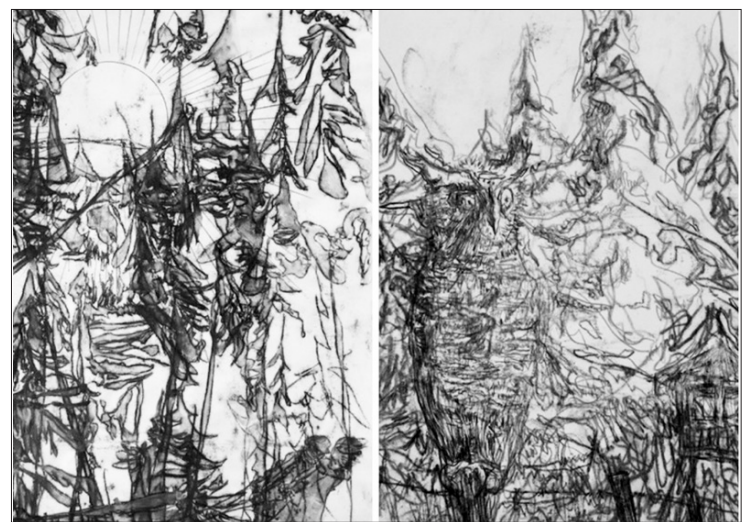
Lietuvos diplomatinėmis pastangomis, iš krizės apimtos Venesuelos pavyko išgabenti jau 47 asmenis. Kelionės į Lietuvą laukia

dar apie 90 asmenų, kurie apsisprendė palikti politinės suirutės, nusikalstamumo ir skurdo nualintą šalį ir pradėti naują gyvenimą savo tėvų ir senelių gimtinėje. Perkeliamųjų asmenų išvykimą iš Venesuelos trikdo sunkumai dėl negaliojančių kelionės dokumentų, itin prastų komunikacijos sąlygų, judėjimo šalyje apribojimų ir pasaulinės COVID-19 krizės. Vykdydama Lietuvos įsipareigojimą padėti mūsų tautiečiams Venesueloje, LR ambasada Madride kiekvienu perkeliamojo asmens atveju suranda individualų sprendimą ir sėkmingai tęsia perkėlimo procesą. Šiais metais suplanuoti dar du asmenų perkėlimo skrydžiai.

Lietuvių bendruomenė Venesueloje vienija apie 400 lietuvių kilmės asmenų. Manoma, kad Venesueloje gyvena apie 1 000 Lietuvos piliečių ir lietuvių kilmės asmenų.

LR URM

AIDO BAREIKIO PIEŠINIŲ PARODA „BIRŽELIO SPEKTROPIJA“



Dail. Aido Bareikio piešiniai.

LR URM

Spalio 14 d., kviečiame į Niujorke gyvenančio lietuvių dailininko **Aido Bareikio** piešinių parodos „Birželio spektropija“ atidarymą.

A. Bareikio šią vasarą sukurtą 10-ies piešinių ciklas yra skirtas paminėti mūsų tėvų ir senelių tremtį į Sibiro vergovę sovietinės okupacijos metu.

Parodos atidarymas vyks nuo 5 p.m. iki 7 p.m. Lietuvos

generaliniame konsulate Niujorke, 420 5th Ave, 3rd floor, NY 10018. Maloniai prašytume registruotis el. paštu nyevents@urm.lt

Dalyvių skaičius ribotas, atsižvelgiant į Niujorko valstijos reikalavimą, visi atvykstantys į parodos atidarymą turės pateikti vakcinavimo kortelę (arba neigiamą 72 val. testą) ir asmens tapatybės dokumentą. LR URM



Iš Venesuelos į Lietuvą buvo perkelta 12 Lietuvos Respublikos piliečių, lietuvių kilmės asmenų bei jų šeimos narių.

LR URM

LIETUVAI MININT NARYSTĖS UNESCO 30-IES METŲ SUKAKTĮ, Į UNESCO PROGRAMOS „PASAULIO ATMINTIS“ NACIONALINĮ REGISTRĄ ĮRAŠOMI 9 NAUJI DOKUMENTINIO PAVELDO OBJEKTAI



Prieš tris dešimtmečius, 1991 metų spalio 7 d. Lietuvos Respublika tapo UNESCO (Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos) nare. Mūsų valstybė savo inauguracinėje kalboje pasiūlė įsteigti programą, kuri padėtų aktyviau saugoti ir viešinti dokumentinį paveldą. Taip atsirado UNESCO programa „Pasaulio atmintis“, kuri šiandien yra viena plačiausių ir įdomiausių, o Tarptautinis registras „Pasaulio atmintis“,

į kurį įrašyta daugiau nei 500 viso pasaulio atminties institucijose saugomų dokumentų ir jų kolekcijų, sulaukia labai daug dėmesio. Į šį tarptautinį registrą 2009 m. buvo įrašytos dvi su Lietuva susijusios kolekcijos: Baltijos kelio dokumentai ir Radvilų archyvai ir Nesvyžiaus bibliotekos kolekcija. 2017 m. į registrą įrašytas Liublino unijos akto dokumentas.

1997 m. prie Lietuvos nacionalinės UNESCO komisi-

jos buvo įsteigtas Nacionalinis komitetas „Pasaulio atmintis“, savo veiklą iš esmės atnaujinęs 2003 m. Vėliau buvo įsteigtas ir to paties pavadinimo Nacionalinis registras. Pirmieji dokumentai ir jų kolekcijos į Nacionalinį registrą „Pasaulio atmintis“ įrašyti 2006 metais. Šiuo metu registre yra 74 rašytiniai dokumentai, šelako plokštelių, fotografijų kolekcijos, brėžiniai, žemėlapiai, piešiniai, kino juostos.

Šių metų spalio 8 d. (penktadienį) 15.00 val. Vilniaus universiteto Mažojoje aulėje (Aula parva) vykusiamе iškilmingame Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos posėdyje, skirtame Lietuvos narystės UNESCO 30-mečiui paminėti, buvo įteikti liudijimai dokumentinio paveldo saugotojams, kurių pateikti dokumentai ar jų kolekcijos įrašomi į Nacionalinį registrą „Pasaulio atmintis“. Nacio-

nalinio komiteto nariai ir nepriklausomi dokumentinio paveldo ekspertai penkiems iš jų suteikė regioninę, o keturiems – nacionalinę reikšmę.

Šiais metais į Nacionalinį registrą įrašoma „Saldžiausiojo Marijos vardo arkibrolijos narių knyga“ ir **dviejų inkunabulų konvoliutas** (į vieną knygą įrišti 1497 ir 1500 m. Prahoje čekų kalba išleisti du Čekijos karalystės teisiniai dokumentai), saugomi Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekoje. Registrą papildys **atvirukas-sveikinimas Šv. Velykų proga ant beržo tošies**, saugomas Lietuvos ypatingajame archyve, **Kazimiero Kristupo Daukšos gramatikos „Trumpa kalbamokslė lietuvių kalbos“ rankraštis**, saugomas Vilniaus universiteto bibliotekoje, **Kristijono Endrickio Mertikailio giesmynas**, saugomas Lie-

tuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje, **Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos šaltiniai**, saugomi Kauno arkivyskupijos muziejuje, **miniatiūra**, vaizduojanti Lietuvos didįjį kunigaikštį Vytautą Didįjį ir jo žmoną Oną Vytautienę, saugoma Nacionaliniame muziejuje LDK valdovų rūmuose, **Broniaus Krivicko literatūrinės veiklos artefaktai**, saugomi Biržų krašto muziejuje „Sėla“, ir **tremtinės Daliaus Grinkevičiūtės rankraštis**, saugomas Lietuvos nacionaliniame muziejuje.

Lietuvos Respublikos narystės UNESCO organizacijoje 30-mečio paminėjimą ir programos „Pasaulio atmintis“ Lietuvoje renginį organizuoja Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriatas, Nacionalinis komitetas „Pasaulio atmintis“ ir Vilniaus universitetas. unesco.lt

ĮTEIKTI SVARBIAUSI LIETUVOS KULTŪROS MINISTERIJOS APDOVANOJIMAI

Lietuvos kultūros ministras Simonas Kairys šešioms Lietuvos kultūrai ir menui nusipelnusiems asmenims įteikė aukščiausius Kultūros ministerijos skiriamus apdovanojimus – garbės ženklus „Nešk savo šviesą ir tikėk“.

„Jūs liudijate, kad šviesa ir tikėjimas gelbsti net ir sudėtingiausiomis aplinkybėmis. „Nešk savo šviesą ir tikėk“ yra ne tik garbės, bet ir bendrystės ženklas. Tai ženklas, kad esate ne tik girdimi, matomi ir jaučiami – esate vertinami ir mylimi. Tai ženklas, kad nelengvame kelyje yra kas palaiko ir Jūsų nešulį, ir Jūsų tikėjimą. Tegu ir palaikymo, ir šviesos, ir tikėjimo būna kuo daugiau“, – sveikindamas laureatus linkėjo kultūros ministras.

Garbės ženklas „Nešk savo šviesą ir tikėk“ už reikšmingą indėlį į kultūros paveldo puoselėjimą ir sklaidą Lietuvoje ir užsienyje, už darbus Lietuvos kultūros ateičiai skirtas Daliai Adelei Augunas. JAV, Floridoje, gyvenanti pedagogė, muziejininkė Pauliaus Galaunės ir operos solistės Adelės Galaunienės duktė, Nacionaliniam M. K. Čiurlionio dailės muziejui dovanoja likusią pastato, kuriame įsikūręs A. ir P. Galaunių namas-muziejus, dalį. Tai leis muziejui ne tik toliau puoselėti Galaunių šeimos vertybes, pristatyti jų palikimą visuomenei, tačiau

ir žymiai plačiau aktualizuoti modernizmo, XX a. muziejinkystės idėjas, operos istoriją, knygos meno istoriją įrengiant modernias edukacines, renginių, susitikimų bei parodų erdves.

Režisierė, aktorė ir rašytoja **Birutė Mar (Marcinkevičiūtė)** šiuo apdovanojimu įvertinta už išskirtinę aktorinio meno raišką, talentą ir kūrybinę drąsą, už meistrystę kuriant monospektaklius bei reikšmingus pasiekimus tarptautiniuose teatro festivaliuose, už įkvepiančią įvairiapusę kūrybinę veiklą. Laureatė 2018 m. įkūrė „Solo teatrą“, kurio repertuare – savarankiškus meninius projektus kuriančios Birutės Mar darbai: atnaujinti kituose teatruose rodyti spektakliai bei nauji pastatymai, tarptautinio pripažinimo sulaukę monospektakliai, pelnę daug apdovanojimų Lietuvos ir užsienio teatro festivaliuose; edukacinės programos, tarpdisciplininio žanro projektai.

Už talentą ir aktorinį meistriškumą, sukurtus įsimintinus vaidmenis, prasmingą vertybių ir patirties perdavimą jaunajai kartai, ilgametį atkaklų darbą, telkiant teatrą, kuriančių vaikams ir jaunimui, bendruomenę Lietuvoje garbės ženklu „Nešk savo šviesą ir tikėk“ apdovanota teatro ir kino aktorė, Teatrų vaikams ir jaunimui asociacijos „Asitežas“ ini-



Įteikti svarbiausi Lietuvos kultūros ministerijos apdovanojimai.

Liudo Masio nuotr.

ciatorė ir ilgametė prezidentė **Violeta Podolskaitė**.

Šis apdovanojimas už ilgametį šiuolaikinio šokio puoselėjimą, įstabių šokio vaidmenų kūrimą, progresyvų mąstymą ir sistemingą darbą ruošiant būsimus šiuolaikinio šokio profesionalus, atsivavimą šiuolaikinio šokio bendruomenei ir ypatingus nuopelnus Lietuvos kultūrai ir švietimui skirtas choreografei, šokėjai ir pedagogei **Linai Puodžiukaitei-Lanauskienei**. Pradėjusi šokti Kauno šokio teatre „Aura“, vėliau ji dalyvavo įvairiuose šokio projektuose JAV, iš kur grįžusi tęsė karjerą „Auroje“, dėsto šokį LMTA, dirba mokytoja-eksperte Nacionalinėje M. K. Čiurlionio menų mokykloje, pirmininkauja Šiuolaikinio šokio asociacijai, veda seminarus Lietuvoje

ir užsienyje.

Akmenės rajono literatų klubo „Žiemgalija“ pirmininkė, Lietuvos nepriklausomųjų rašytojų sąjungos garbės narė **Zita Sinkevičienė** garbės ženklu „Nešk savo šviesą ir tikėk“ apdovanota už ilgametį profesinį ir kultūrinį-šviečiamąjį darbą, už Akmenės krašto ir jo kūrėjų garsinimą bei jų kūrybos sklaidą, skaitymo kultūros puoselėjimą, aktyvią bibliotekinę veiklą, skirtą Lietuvos kultūros ateičiai.

Už ilgametę, aktyvią ir reikšmingą kultūrinę, švietėjišką veiklą Lietuvoje ir

etninėse lietuvių žemėse ir ypatingus nuopelnus Lietuvos kultūrai ir švietimui šis apdovanojimas taip pat įteiktas Karaliaučiaus lietuvių bendruomenės vadovui, XXVII knygos mėgėjų draugijos nariui, „Mažosios Lietuvos enciklopedijos“ autoriui ir talkininkui **Sigitui Šamborskiui**.

Garbės ženklas „Nešk savo šviesą ir tikėk“ skiriamas Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečiams už dešimties pastarųjų metų veiklą kultūros ir meno srityje.

LR KM

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LITUANISTINIO ŠVIETIMO ATSTOVŲ SUSITIKIMAS SU DIANA NAUSĖDIENE NIUJORKE



Lituanistinio švietimo atstovų susitikimas Niujorke su Diana Nausėdiene, kuri globoja lituanistinį švietimą užsienyje. **LR URM**

Rugsėjo 21 d. Lietuvos generaliniame konsulate vyko šiltas ir nuoširdus lituanistinio švietimo atstovų susitikimas su Niujorke viešintičia Diana Nausėdiene, kuri globoja lituanistinį švietimą užsienyje.

Susitikime dalyvavo Niujorko Maironio mokyklos, Aleksandros Kazickienės lituanistinės mokyklos, dr. Vinco Kudirkos lituanistinės mokyklos, Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos, Vaivos Vėbraitės

lituanistinės mokyklos ir lituanistinių mokyklų „Lietuvėlė“ ir „Aušra“ vadovės ir mokytojos. Tai pat prisijungė Kazickių Šeimos Fondo ir skautų bei ateitininkų atstovai.

D. Nausėdienė padėjo už ilgametį darbą ir pasiaukojimą puoselėjant bei išlaikant lietuvių tautybę: „Mus vienija vienas žodis – Lietuva. Jame telpa ir viena seniausių pasaulio kalbų, ir sudėtinga, bet įkvepianti istorija, ir mūsų gyvenimo būdas bei kultūra.“ **LR URM**

MANČESTERYJE SURENGTA LIETUVIŠKŲ AMATŲ ŠVENTĖ

Spalio 2 d. Mančesterio lietuvių bendruomenė „Žemyna“ bendradarbiaudama su Lietuvos užsienio reikalų ministerija surengė lietuviškų amatų šventę.

Šventėje dalyvavo ir renginio organizatorius bei svečius pasveikino Lietuvos ambasados Londone diplomatas Tadas Kubilius ir Mančesterio miesto metas Tommy Judge. Tadas Kubilius pasidžiaugė ir padėjo lietuvių bendruomenės „Žemyna“ pirmininkei Dianai Valiukonienei ir visiems šventės organizatoriams už lietuviškų tradicijų pristatymą Jungtinėje Karalystėje, lietuviškų amatų bei paveldo puoselėjimą ir išlaikymą gyvenant toli nuo Lietuvos. Mančesterio miesto meras ir ambasados diplomatas taip pat pasveikino Mančesterio lietuvių bendruomenę „Žemyna“ trečiojo gimtadienio proga.

Lankydamasis Mančesteryje Tadas Kubilius susitiko ir su kitų lietuviškų bendruomenių ir draugijų atstovais. Pokalbio metu su Mančesterio lietuvių draugijos pirmininku Jonu Jakuboniu ir nariais ambasados atstovais susipažino su aktyvia bendruomenės kultūrine veikla ir iniciatyvomis pristatant Lietuvą Jungtinėje Karalystėje.

Ambasados diplomatas taip pat lankėsi vienoje iš šiame mieste veikiančių savaitgalinių lietuvių mokyklų. Mančesterio sekmadieninę lietuvišką mokyklą jungia didelė ir aktyvi bendruomenė, kuri Tadi Kubiliui pristatė savo veiklas, dalinosi patirtimi. Mokykla veikia jau 12 metų, joje mokosi apie 50 vaikų, ateityje mokykla turi planų dar labiau plėstis, nes jau dabar nesutalpina visų norinčių mokytis. Tadas Kubilius padovanojo mokyklai lietuviškų knygų ir suve-



Mančesterio lietuvių bendruomenės ir Lietuvos užsienio reikalų ministerijos lietuviškų amatų šventėje. **LR URM**

nyrų, padėjo mokyklos vadovybei ir mokytojoms ir pasidžiaugė sėkminga mokyklos veikla ir mokyklos bendruomenės aktyvumu.

Pirmą kartą Mančesteryje surengtą Amatų šventę parė-

mė Užsienio reikalų ministerija iš tikslinių lėšų, skirtų „Globalios Lietuvos“ programos įgyvendinimui. Šventę taip pat parėmė privatūs rėmėjai ir vietos lietuvių bendruomenė. Šventėje pasirodė

Mančesterio lietuvių liaudies šokių kolektyvas „Perkūnas“, Londono lietuvių folkloro ansamblis „Saduto“ ir lietuvių amatininkai bei prekybininkai iš visos Jungtinės Karalystės. **LR URM**

LIETUVOS KULTŪROS SEKTORIUI RĖMĖJAI PERNAI SKYRĖ BEVEIK 8 MLN. EURŲ PARAMOS

Pernai Lietuvos privačios įmonės ir viešosios įstaigos deklaravo Lietuvoje kultūros ir meno sričiai iš viso skyrusios 7 722 648 eurų paramos. Didžiausiu paramos kultūrai ir menui teikėju pernai tapo

UAB „Lietpak“, kultūrai skyrusi apie 1,5 mln. eurų.

Šiuos duomenis Kultūros ministerijos prašymu pateikė Valstybinė mokesčių inspekcija (VMI) prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

Parama galėjo būti suteikiama pinigineis lėšomis, materialinėmis vertybėmis ir suteiktomis paslaugomis.

Pasak kultūros ministro Simono Kairio, ši informacija visų pirma svarbi kaip atskaitos taškas siekiant iš esmės peržiūrėti mecenavimo bei privataus rėmimo situaciją šalyje ir pagerinti

tam sąlygas.

„Aktyvesnės mecenatystės, filantropijos ir privataus rėmimo praktikos kultūros sektoriuje – vienas iš mano prioritetų. Esu tikras, kad galime pasiekti labai reikšmingų pokyčių šioje srityje, kuri anksčiau iš esmės buvo palikta savieigai. Iki šiol net nebuvo renkama informacijos apie privačių lėšų indėlį į kultūros sektorių, nebuvo skelbiami didžiausią paramą skyrę rėmėjai, apskritai nebuvo matomas bendras vaizdas. Dabar, turėdami šią informaciją ir pradėję pirmuosius žingsnius, mes galime geriau matyti esamą rėmimo situaciją bei rėmimo formas, aiškiau identifikuoti problemas ir imtis labai realių pokyčių“, – sako S. Kairys.

VMI pateiktais duomenimis, UAB „Lietpak“ kultūros ir meno sektoriui skirta paramos suma sudaro apie penktadalį visos deklaruotos pernai kultūrai ir menui skirtos paramos vertės. Antroje vietoje esanti UAB „Agrokonzernas“ kultūrai 2020 m. deklaravo

skyrusi 383 700 Eur paramos, trečioje esanti UAB „Domus Star“ – 300 000 Eur.

Remiantis VMI pateiktomis deklaracijų duomenimis, 20 daugiausiai paramos kultūrai skyrusių rėmėjų pernai šiai sričiai iš viso skyrė beveik 3,8 mln. eurų.

„Praėjusieji metai visiems mus buvo ypač nelengvi. Todėl labai dėkoju tiems, kurie ir įtemptomis sąlygomis būtent kultūrai skyrė prioritetus, – sako S. Kairys. – Kartu džiaugiuosi, kad jau pavyko įdiegti keletą iniciatyvų skatinant privatų rėmimą ir mecenatystę: sukurta Mecenatestės skatinimo darbo grupė, ruošiami pasiūlymai, kaip privataus sektoriaus lėšas pritraukti į Lietuvos kultūros tarybos administruojamas programas. Asmeniškai labai tikiu ir „Procento kultūrai“ idėja, dėl kurios dabar inicijuojame aktyvias diskusijas. Visa tai leis dar labiau suaktyvinti privatų rėmimą, taip pat verslo, meno, kultūros sektorių bendradarbiavimą.“ **LR KM**



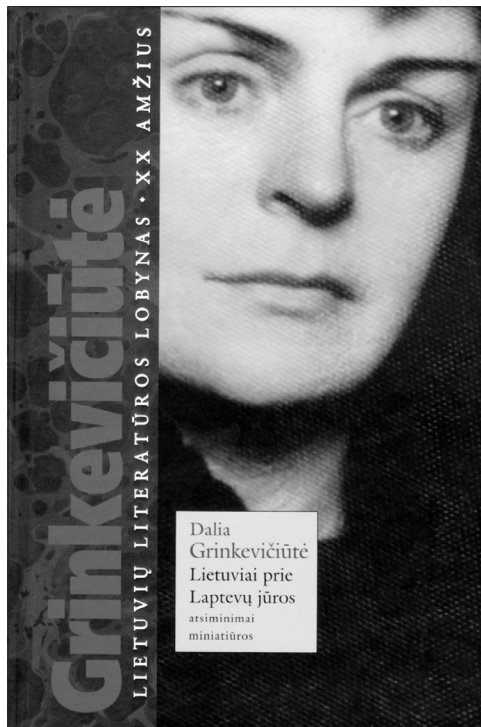
Valdovų rūmų muziejaus nuotraukoje – UAB „Lietpak“ vadovo dr. Prano Kiznio padovanotos paveikslų galerijos Valdovų rūmų muziejuje fragmentas. **LR KM**

SUGRAŽINTI (VEIK) PRARASTĄ: AR BUS DALIOS GRINKEVIČIŪTĖS MUZIEJUS LAUKUVOJE?

Užsukus į Laukuvą, istorinį miestelį Žemaitijoje, akis netruks užkliūti už neseniai renovuotų Laukuvos kultūros rūm..., tai yra kultūros namų. Milžiniškas sovietmečiu statytas pastatas tikrai galėtų stovėti dešimtkart didesnėje gyvenvietėje ir patenkinti jos kultūros bei pramogų reikmes. Visai šalia, toje pačioje gatvėje, pamatytumėte kuklų ir jau šiūrantį pastatėlį, kurio dviejuose kambariuose seniau (bet dar neseniai) mokytojos Aldonos Šulskytės globojama veikė gydytojos, rašytojos 1941-ųjų tremtinės Dalios Grinkevičiūtės memorialinė ekspozicija: nedidelė, jauki ir absoliučiai autentiška.

Grįždami namo diskutavome: ar čia viskas o.k., kai prašoma (ir skiriama) lėšų renovuoti neadekvataus dydžio kultūros namus, o tai, kas išties galėtų būti (ir yra!) Laukuvos bei Lietuvos istorinės atminties „brendas“, paliekama nuošaly? O gal ekspozicija bus atkurta?

Vargu, ar turėčiau pristatinti Dalią Grinkevičiūtę.



Lietuviai prie Laptevų jūros. El. knyga - Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla

Daugelis ją žino, o tie (tos), kurie norėtų geriau susipažinti su jos gyvenimu ir kūryba, teatsiverčia neseniai Rašytojų sąjungos perleistą apybraižą „Lietuviai prie Laptevų jūros“ ir jos tęsinį, „Gimtojoj žemėj“, ir perskaitę pirmuosius puslapius netruks suprasti, kokia įdomi ir talentinga buvo ši mote-

ris. Grinkevičiūtės atsiminimai (vertėjos Vytenės Sauroriūtės-Muschick dėka) išversti į bene 8 kalbas ir susilaukė pripažinimo. Tikri, tikslūs, labai skaudūs, nepatetiški Grinkevičiūtės žodžiai palies kiekvieną, o jos atsparumas tremtyje ir grįžus į Lietuvą – geras pavyzdys, kaip neįgyti aukos sindromo.

Atvykus į Laukuvą, magėjo išsiaiškinti, kur gyveno, kur dirbo, kokiomis gatvėmis

vaikščiojo Grinkevičiūtė, kokius vaizdus regėjo, pabandyti pažvelgti į aplinką jos akimis. Namas Laukuvoje, kuriame gyveno Grinkevičiūtė, iš pažiūros yra pakenčiamos būklės. Prie jo neseniai pastatyta informacinė lenta. Už namo – autorės aprašytas sodas, kuriame ji mėgo leisti laiką su drauge ir

globėja Aldona Šulskyte. Pas šią moterį Grinkevičiūtė apsigyveno, kai po (ne)įtikėtino sovietų valdžios *bulinimo* ir *mobingo* (įtraukus dalį užguitų vietos žmonių) buvo atleista iš darbo Laukuvos ambulatorijoje ir neteko namų (tarnybinio buto).

Besidominčiam istorija nereikia ypatingų paminklų, muziejų, interakcijų, kad pajustų istorinės vietos dvasią. Netgi priešingai – pusiau apleistas, seniai dažo nematęs namas, užžėlęs sodas, pakrypusi lauko virtuvė ar sandėliukas teikia daugiau peno vaizduotei nei atnaujintas pastatas ir sutvarkyta erdvė. Tačiau tąkart lankantis Laukuvoje, vaikstant aplink tą namą ir braidžiojant po sodo žolės neapleido mintis, kad šis vaizduotė stimuliuojantis apleistumas – nei iš dorybės, nei iš noro žadinti lankytojų vaizduotę, o iš... Iš ko? Jei norėtume (jei norėtume), kad Grinkevičiūtės gyvenimu susidomėtų daugiau žmonių, apleisto namo, užžėlusio sodo ir lentelės nepakaks.

Šiek tiek konteksto: po Grinkevičiūtės draugės ir globėjos mokytojos Aldonos Šulskytės mirties 2008 m. butą Laukuvoje, Eitvydaičių gatvėje, stovinčiame name, kuriame apsigyveno Grinkevičiūtė, su sodu įsigijo Šilalės rajono savivaldybė. Planuota ten steigti memorialinį Dalios Grinkevičiūtės muziejų. Paskui planai pakito, unikalios gyvenamosios erdvės nebeliko, Šulskytės bute išdėlioti eksponatai buvo perkelti į Šilalės Vlado Statkevičiaus muziejų, o jame atidaryta nedidelė Grinkevičiūtei skirta ekspozicija. Žvilgtelėjęs pro buvusio Šulskytės buto langą, smalsesnis pamatys buvusios ekspozicijos standus, bet į vidų nepateks.

Kitais metais minėsime 95-ąsias Grinkevičiūtės gimimo metines. Kyla klausimas, tiksliau du klausimai: kodėl Grinkevičiūtės butas nebuvo išsaugotas ir ar planuojama jį vėl atkurti / įkurti? Elektroniniu paštu pasiteiravus to Šilalės Vlado Statkevičiaus muziejaus darbuotojų, išsamesnės informacijos nesulaukiau. Matyt, apie tai kol kas rimtai negalvojama. Baudau įsivaizduoti argumentus: mažai lankytojų, nėra lėšų atnaujinimui ir kokio pusės etato prižiūrėtojai (-ai). Ir galimą savo atsakymą: lėšų trūkumas paprastai būna susijęs ne su „lėšų trūkumu“, o su neprioritetiškumu. Panašiai kai kam nors at/sako-

me „neturiu laiko“. Rastųsi to laiko, jei norėtume susitikti...

Ir tie jau minėti toje pačioje gatvėje stovintys už Lietuvos ir Europos Sąjungos lėšas renovuoti didžiuliai savo mastu, sakytum, didmiesčiui skirti Laukuvos kultūros namai – jie glumina. Be jokių abejonių, reikia namų ir šokiams, ir šokių kolektyvui, ir chorui bei kitokioms veikloms, kurių Laukuvoje turbūt labai daug. Vis dėlto tai gana keista, turint omenyje, kad dabar jau pasaulyje plačiausiai žinomas Laukuvos brendas yra, atleiskite už supriešinimą, ne (be jokių abejonių įsimintina) bažnyčia, ne įdomus istorinis miestelio gatvių tinklas ar, su visa pagarba, smagios kapelijos, bet būtent gydytojos, rašytojos ir tremtinės Dalios Grinkevičiūtės istorija...

Negalima sakyti, kad Grinkevičiūtė Laukuvoje užmiršta. Kaip minėjau, prie namo yra LGGRTC įrengtas informacinis standas, prie ambulatorijos, kurioje dirbo Grinkevičiūtė, pamatytume atminimo lentą. Tačiau tai, sakyčiau, minimalūs „kablukai“ atminčiai. Muziejus autentiškoje herojaus gyvenimo erdvėje – visai kas kita. Autentiška to laiko, kai čia gyveno Grinkevičiūtė, spalva nudažytas namas, paprasta, bet subtili ekspozicija, svetingas prižiūrimas sodas, kuriame lankytoja(s) galėtų paskanauti obuolių ar kriaušaičių, ir jos kūrinių skaitymai būtų neįkainojama patirtis. Žmonės visados ieško tikrų vietų ir patirčių, o toji vieta kaip tik tokia.

Taigi kitais metais minėsime 95-ąsias Grinkevičiūtės gimimo metines. Metinės metinėmis, nebūtina jų itin sureikšminti, bet tai gera proga, stimulus pačiam (-iai) paklausti savęs, pavyzdžiui, ar atminimo centralizacija, turiau galvoje vertingų praeities artefaktų koncentravimą į centrinius rajono muziejus, kaip kad buvo sovietmečiu, yra tas kelias, kuriuo turėtume eiti dabar?

Sovietmečiu tokia strategija pasiteisino: nesugabenus vertingų objektų, pavyzdžiui, *smūtkelių* iš pakelės kopylių, jie tikrai būtų buvę dingę, bet šiandien tokia politika regisi retrogradiška. Autentiškumo, „vietos dvasios“ perkelti neįmanoma: nei namų erdvės, nei obelų, nei kriaušų, nei Grinkevičiūtės rankomis sodintų beržų.

Zigmas Vitkus, istorikas, humanitarinių mokslų daktaras, LRT.lt



Dalios Grinkevičiūtės sodyba Laukuvoje.

Z.Vitkaus nuotr.



Dalios Grinkevičiūtės sodyba Laukuvoje.

Z.Vitkaus nuotr.

ISTORINĖS ATMINTIES RETROSPEKTYVA PLAKATUOSE

Rugsėjo 28 d. Vinco Krėvės-Mickevičiaus memorialiniame muziejuje, Vilniuje, įvyko kauniečio **dailininko Tautvilo Rinkevičiaus** tautinių-patriotinių plakatų parodos Lietuvos laiko estafetė aptarimas. Visus svečius maloniai pasveikino parodos iniciatorius ir rengėjas, muziejaus vadovas Vladas Turčinavičius ir pristatė plakatų parodos autorių T. Rinkevičių, kuris pasidžiaugė, kad jo kūrybiniai darbai muziejaus vadovo dėka yra pastebėti ir prieinami plačiajai visuomenei.

Parodos pristatyme dalyvavo kanklininkė Žemyna Trinkūnaitė, kuri pakvietė svečius padainuoti lietuvių liaudies dainas, skambant kanklių muzikai.

Kad suprastume, kas esame, turime atsigręžti į praeitį – iš kur atėjome, ir, suprantama, susimąstyti, kur einame, ką paliksime ateities kartoms – vienareikšmiai savo poziciją

išsako autorius.

Stebint plakatų parodą, akivaizdu, kad T. Rinkevičiaus kūryba pulsuoja ekspresyvia stilistika, stipria emocija, įtraukiančia žiūrovą į minčių sūkurį, o ryški spalvinė gama žadina parodos lankytojo vaizduotę. Parodoje eksponuojamuose plakatuose lengva pastebėti, kad kai kurie jų sukurti vadovaujantis momentiniu dailininko įkvėpimu, asmeniniais potyriais, o kituose kūrybiniuose darbuose itin svarbus filosofinis mąstymas – gausu Lietuvos istoriją menančių simbolių, ženklų, istorinius įvykius fiksuojančių vaizdų, iškilų istorinių asmenybių išaukštinimo.

T. Rinkevičius sukūrė per 100 patriotinio turinio plakatų, ir visi jie spinduliuoja didžiule meile Lietuvai ir jai gyvenimą paskyrusių konkrečių asmenybių gyvenimo istorijomis.

Šiuo metu muziejaus vadovas V. Turčinavičius pats

„DIRVAI“ AUKOJO:

G. Macys,	Lakewood, OH.....	100
B. Gricius,	Agoura Hills, CA.....	45
A. Kazlauskas,	Orland Pk., IL.....	25
B. Stankus,	Sudbury, CAN.....	25
A. Pliodzinskaszinskas,	Houston, TX.....	22
R. Guzulaitis,	Indianapolis, IN.....	20

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

veda edukacines ekskursijas moksleiviams, supažindindamas juos su dailininko patrioto T. Rinkevičiaus kūrybiniais darbais.

Paroda veiks iki š.m. spalio 15 d.

Jūratė Jagminienė, filologė



Parodos pristatyme. Pirmoje eilėje (trečias iš kairės) dail. Tautvilas Rinkevičius. *Autorės nuotr.*

ATMINIMO ŽENKLAS VYŽUONŲ LAISVĖS KOVOTOJAMS

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras pastatė tipinį atminimo ženklą žuvusiems **Vyžuonų krašto partizanams**. Ženklas Lietuvos laisvės kovotojams atminti pastatytas Utenos rajono Užpalių seniūnijos Gyliškės kaimo Vyžuonų girininkijos esančiame Dvarašilio miške.

Tai Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro pastatytas 22-asis tipinis atminimo ženklas partizanų žūties vietoje Utenos rajone ir jau 3-ias Užpalių seniūnijoje.

2020 metų rugsėjo mėnesį Dvarašilio miške aptverta partizanų žūties atminties vieta, pastatytas stendas, įrengtas parodomasis bunkeris, paminėtos partizanų žūties 75-osios metinės. Čia 1945 metų rugsėjo 15 dieną prie Kunigiškių kaimo, Dvarašilio miške, Vyžuonų valsčiuje, Utenos rajone, Vytauto apygardos Šarūno rinktinės partizanai **Stasys Žvirblis, Jonas Zabulis** ir **Stasys Garunkštis**, nenorėdami pasiduoti

sovietų okupantams, susisprogdino bunkeryje. Tai pirmieji Vyžuonų krašto partizanai, kurie savo noru atidavė gyvybes už tėvynę Lietuvą. Iš viso šiame krašte žuvo per 100 partizanų.

„Dėkoju Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui už tipinio atminimo ženklo pastatymą, Vytauto Didžiojo šaulių (Kauno apskr.) 2-osios rinktinės 202-osios kuopos šauliui Raimundui Kaminskui už pagalbą surandant žūties vietą, dailininkui Tautvilui Rinkevičiui už plakatų sukūrimą, Plk. Prano Saladžiaus šaulių (Utenos apskr.) 9-osios rinktinės Žalčio kuopos šauliams Valdui Juodkai ir Egidijui Kiaulėnui, Vyžuonų seniūnijos seniūnei Jolitai Bučelienei bei Vytautui Vaiginiui už pagalbą įamžinant Lietuvos partizanų atminimą“ – kalbėjo šios idėjos autorius Alvydas Malinauskas, Vytauto Didžiojo šaulių (Kauno apskr.) 2-osios rinktinės 202-osios kuopos šaulys.

LGGRTC (Centras) jau dau-

giau kaip du dešimtmečius metus vykdo rezistencinio judėjimo įamžinimą visoje Lietuvoje. Profesionalių menininkų sukurtais paminklais, atminimo ženklais ir atminimo lentomis yra įamžinami svarbiausi lietuvių rezistencijos 1944–1953 m. istorijos įvykiai istoriškai pagrįstose vietose.

Atminimo ženklas tipinis betoninis, trisienės Laisvės kolonos, užsibaigiančios dvigubu Jogailaičių kryžiumi, pavidalo, su memorialiniu užrašu:

ŠIOJE VIETOJE/ BUVUSIAME BUNKERYJE/ 1945 09 15/ ŽUVO/ VYTAUTO APYGARDOS/ ŠARŪNO RINKTINĖS/ JONO MARKŪNO/ VIESULO/ BŪRIO PARTIZANAI/ STANISLOVAS GARUNKŠTIS/ LAPĖKA/ G. 1926 M./ JONAS ZABULIS/ ŽIBURĖLIS/ G. 1921 M./ STANISLOVAS ŽVIRBLIS/ LAPAS/ G. 1904 M. x-6165322,67/ y-594582,83 – tipinio atminimo ženklo vietos koordinacijos taškas. *genocid.lt*

UNITED STATES POSTAL SERVICE® (All Periodicals Publications Except Requester Publications)

Statement of Ownership, Management, and Circulation

1. Publication Title: DIRVA

2. Publication Number: 167-580

3. Filing Date: 10/07/2021

4. Issue Frequency: bi weekly

5. Number of Issues Published Annually: 25

6. Annual Subscription Price: \$ 55.00

7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Not printer) (Street, city, county, state, and ZIP+4®): American Lithuanian Press & Radio Assn "Viltis" 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH 44119

8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher (Not printer): American Lithuanian Press & Radio Assn "Viltis" P.O. Box 19010 Cleveland, OH 44119-0010

9. Full Name and Complete Mailing Address of Publisher, Editor, and Managing Editor (Do not leave blank): Publisher (Name and complete mailing address) same as above

10. Owner (Do not leave blank. If the publication is owned by a corporation, give the name and address of the corporation immediately followed by the names and addresses of all stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, give the names and addresses of the individual owners. If owned by a partnership or other unincorporated firm, give its name and address as well as those of each individual owner. If the publication is published by a nonprofit organization, give its name and address.): Full Name: American Lithuanian Press & Radio Assn "Viltis" Complete Mailing Address: P.O. Box 19010 Cleveland, OH 44119-0010

11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check box: None

12. Tax Status (For completion by nonprofit organizations authorized to mail at nonprofit rates) (Check one): Has Not Changed During Preceding 12 Months Has Changed During Preceding 12 Months (Publisher must submit explanation of change with this statement)

PS Form 3526, July 2014 (Page 1 of 4 (see instructions page 4)) PSN: 7530-01-000-0031 PRIVACY NOTICE: See our privacy policy on www.usps.com

13. Publication Title: DIRVA

14. Issue Date for Circulation Data Below: 10/12/2021

15. Extent and Nature of Circulation

		Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
a. Total Number of Copies (Net press run)			
		500	470
b. Paid Circulation (By Mail and Outside the Mail)			
(1)	Mailed Outside-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 (Include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)	338	201
(2)	Mailed In-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 (Include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)	n/a	51
(3)	Paid Distribution Outside the Mails Including Sales Through Dealers and Carriers, Street Vendors, Counter Sales, and Other Paid Distribution Outside USPS®	20	20
(4)	Paid Distribution by Other Classes of Mail Through the USPS (e.g., First-Class Mail®)	49	272
c. Total Paid Distribution (Sum of 15b (1), (2), (3), and (4))		424	n/a
d. Free or Nominal Rate Distribution (By Mail and Outside the Mail)			
(1)	Free or Nominal Rate Outside-County Copies Included on PS Form 3541	29	29
(2)	Free or Nominal Rate In-County Copies Included on PS Form 3541	6	6
(3)	Free or Nominal Rate Copies Mailed at Other Classes Through the USPS (e.g., First-Class Mail)	n/a	n/a
(4)	Free or Nominal Rate Distribution Outside the Mail (Carriers or other means)	5	5
e. Total Free or Nominal Rate Distribution (Sum of 15d (1), (2), (3), and (4))		0	0
f. Total Distribution (Sum of 15c and 15e)		449	321
g. Copies not Distributed (See Instructions to Publishers #4 (page K3))			50
h. Total (Sum of 15f and g)		470	371
i. Percent Paid (15c divided by 15h times 100)		88	84.7

* If you are claiming electronic copies, go to line 16 on page 3. If you are not claiming electronic copies, skip to line 17 on page 3.

PS Form 3526, July 2014 (Page 2 of 4)

UNITED STATES POSTAL SERVICE® (All Periodicals Publications Except Requester Publications)

Statement of Ownership, Management, and Circulation

16. Electronic Copy Circulation

		Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
a. Paid Electronic Copies		25	25
b. Total Paid Print Copies (Line 15c) + Paid Electronic Copies (Line 16a)		0	297
c. Total Print Distribution (Line 15f) + Paid Electronic Copies (Line 16a)		0	346
d. Percent Paid (Both Print & Electronic Copies) (16b divided by 16c x 100)			85.8

I certify that 50% of all my distributed copies (electronic and print) are paid above a nominal price.

17. Publication of Statement of Ownership: the publication is a general publication, publication of this statement is required. We are printed in the 10/12/2021 issue of this publication. Publication not required.

18. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner: [Signature] President Date: 10/07/2021

I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including civil penalties).

PS Form 3526, July 2014 (Page 3 of 4) PRIVACY NOTICE: See our privacy policy on www.usps.com

SĖKMINGI PASAULIO TAURĖS ETAPAI

Po nesėkmingų Tokijo olimpinė žaidynių **Danui Rapšui** pirmieji du pasaulio taurės etapai tapo tikra atgaiva. Lietuvos plaukikas Berlyne ir Budapešte nusirašė net penkis medalius ir demonstravo solidų greitį.

D. Rapšys Vokietijoje pagerino asmeninį 200 metrų kompleksiniu būdu rekordą. Sugrįžęs į Lietuvą plaukikas prisipažino, kad nusimetęs įtampos našta greitis nustebino ir jį patį.

„Buvo įdomios varžybos, iš pradžių nesitikėjome, kad plauksime taip greitai, nes suplanuoti laikai buvo dviem sekundėmis prastesni. Džiau-

giuosi, kad pavyko. Pats nesitikėjau ir tų klaidų pamatėme. Viską išbandėme – ir metodikas, ir šortus keitėme. Po dar dviejų etapų bus dar aiškiau”, – kalbėjo D. Rapšys.

Lietuvos plaukikas stebėjosi kylančia Pietų Afrikos Respublikos plaukimo žvaigžde. Budapešte D. Rapšį pranokęs 18-metis Mathew Satesas pagerino pasaulio jaunių rekordą ir jau yra tituluojamas ateities Michealu Phelpsu.

„Buvo tikrai su kuo varžytis. Pasaulio jaunių rekordininkas. Tie rekordiniai skaitosi. Kosminiai plaukimai”, – stebėjosi D. Rapšys.

D. Rapšys aukso medalį

iškovojo plaukdamas 400 m laisvu stiliumi.

Plaukikas iškovojo du sidabro medalius 200 m plaukime kompleksiniu būdu ir vieną sidabrinį apdovanojimą 400 m plaukime laisvuju stiliumi. Bronza lietuviui atiteko 200 m plaukimo laisvu stiliumi rungties finale.

Bronzos medaliu Budapešte pasidabino ir **Andrius Šidlauskas**. Trečiasis pasaulio taurės etapas vyks Dohoje, ketvirtasis – Kazanėje. Lietuvos plaukikai rengiasi pasaulio trumpojo baseino čempionatui, kuris gruodžio mėnesį vyks Abu Dabyje.

Dovilė Šeduikytė, LRT

PASAULIO ČEMPIONATO BRONŽĄ PARVEŽĖ KRISTUPAS ŠLEIVA IR SVAJOJA APIE OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ MEDALĮ

Iš pasaulio čempionato Osle sugrįžęs imtynininkas **Kristupas Šleiva** Vilniaus oro uoste sulaukė šiltų šeimoms ir draugų apkabinimų. Visų akys krypo į medalį ant sportininko krūtinės. Prieš metus iš Europos čempionato bronžą parsivežęs K. Šleiva šįkart tos pačios prabos apdovanojimą iškovojo pasaulio pirmenybėse. „Po iškovo medalo mintys jau sukasi apie olimpines žaidynes”, – ambicijų neslėpė imtynininkas.

25-erių atletas pasaulio čempionato ketvirtfinalyje svorio kategorijoje iki 72 kilogramų 0:5 nusileido būsimam čempionui iš Armėnijos Malkhui Amoyanui, bet tikėjo, kad antro šanso sulauks:

„Žinojau, kad šis sportininkas labai geras, todėl tikėjau, kad ir pralaimėsiu, jis turėtų tikrai būti finale, o aš turėsiu dar vieną šansą pasiimti medalį.”

Ir savo šansą jis išnaudojo. Mažajame finale jis net 10:1 sutriuškino Mohammadą Mokhtarį iš Irano ir pasipuošė bronza.

„Paskutinė kova buvo pati sunkiausia. Atrodė tik, kad lengviausia, nes truko neilgai, bet ruošiausi visoms šešioms minutėms. Manau, kad psichologiškai labai gerai pasirengiau šioms varžyboms, nusiteikiau šaltakraujiškai ir viskas labai gerai pavyko”, – pasakojo į Lietuvą sugrįžęs sportininkas.

Prieš metus Romoje vy-

kusiame Europos čempionate bronžą iškovojęs K. Šleiva tiki, kad yra pajėgus pasivaržyti ir Paryžiaus olimpinėse žaidynėse.

„Europos čempionato medalį turiu, pasaulio čempionato medalį turiu. Aišku, jis ne auksinis, bet vis tiek. Per šias kelias dienas būtent apie tai ir galvoju, kad kitas žingsnis yra Paryžiaus olimpinės žaidynės. Nežinau, kokios spalvos medalis ten gali būti, bet vien jau patekti į jas būtų nuostabu. Manau, kad tai kiekvieno sportininko svajonė, o kai jau į jas patenki, žinai, kad turi padaryti maksimumą”, – apie galutinį tikslą savo karjeroje kalbėjo K. Šleiva.

Iš viso pasaulio čempionate Osle Lietuvai atstovavo šeši graikų-romėnų imtynininkai.

Dovilė Šeduikytė, LRT

POVILAS JUŠKEVIČIUS TAPO EUROPOS JAUNIŲ IRKLAIVIMO VICEČEMPIONU

„Šis medalis man simbolizuoja stabilumą”, – sakė Europos jaunių irklavimo pirmenybėse sidabro medalį iškovojęs Povilas Juškevičius, tik nužengęs nuo apdovanojimų pakylęs, rašoma pranešime žiniasklaidai.

Rugpjūtį jaunasis irkluotojas triumfavo pasaulio jaunių pirmenybėse, o sekmadienį Miunchene vykusio čempionato finale distanciją įveikė per 07:24,02 ir finišo liniją kirto antras. Auksą iškovojo Aaronas Andriesas (07:21,18) iš Belgijos, bronza atiteko italui Marco Prati.

„Iš tiesų, finale labiau saugojau Italijos irkluotojo, o ne bandžiau gaudyti A. Andrieso, – nusijuokė P. Juškevičius. – Dar prieš finalą žinojau, kad pagrindinės mano užduotys yra gerai išeiti iš starto, užsiimti poziciją ir pasistengti ją išlaikyti. Toks buvo planas. Iki finišo likus 500 metrams Italijos sportininkas padidino tempą, tačiau žinojau, kad savo poziciją išsaugosiu”.

P. Juškevičius teigė, kad

Europos čempionate tikslas buvo kautis dėl medalio. „Bet prieš išvykdamas net negalvojau, koks jis bus”, – šypsojosi sportininkas.

Paprašytas įvertinti visą sezoną P. Juškevičius nė kiek nedvejojo: „Esu laimingas ir patenkintas”.

„Vykdamas į pasaulio čempionatą nežinojau, ko galiu tikėtis. Tai buvo mano pirmasis startas tokiose varžybose, tačiau prieš startą Europos pirmenybėse jau žinojau, kokie varžovai laukia, – kalbėjo pasaulio čempionas ir Europos vicečempionas. – Dabar toliau tęsiu treniruotes. Gal jos nebus tokios intensyvios, tačiau sportuosiu kaip ir iki šiol”.

Sulaukęs klausimo, kiek sveikinimų sulaukė po sidabrinio finišo, P. Juškevičius nusijuokė ir prisipažino, kad pamiršo, kur paliko savo mobilųjį telefoną.

„Brolio, nes jis pats yra irkluotojas, – atsakė į klausimą, kieno palaikymas jam yra svar-

biausias, P. Juškevičius. – Žinoma, trenerio Valdo Vilkelio bei šeimos. Ką treneris sakė po finišo? Sakė, kad esu šaunuolis. Ar pats tokiu jaučiuosi? Jaučiuosi gerai. Esu patenkintas rezultatais”.

Spalio 10 d., sekmadienį merginų porinių dviviečių B finale greičiausios buvo lietuvaitės Ūla Jonušaitė ir Saulė Kryževičiūtė. Distanciją jos įveikė per 07:58,40. Galutinė merginų pozicija Europos čempionate – 7 vieta.

Vaikinų porinė dvivietė – Džeraldas Daunoras ir Benas Valasevičius – B finale užėmė ketvirtą vietą, distanciją įveikusi per 07:16,94. Greičiausi B finale buvo jaunieji irkluotojai iš Norvegijos (Bye Trygve Loeken, Pharo Ulrik Lohne – 07:10,11).

B finale startavusi vaikinų pavienė keturvietė – Ignas Urbonas, Deimantas Romeris, Paulius Brusokas, Jonas Šaparičiūnas – distanciją įveikė per 06:47,43 ir finišo liniją kirto antra. Greičiausi B finale buvo jaunieji irkluotojai iš Šveicarijos (06:44,19).

LRT



Lietuvos plaukikas, LTeam komandos narys, olimpietis Danas Rapšys.

LTKO

PRENUMERUOKITE DIRVĄ



METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLAUSE - \$78,
ORO PAŠTU | UŽSIENI
METAMS - \$130.00

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!



Latvian Cleveland
Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM

Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latvianclevelandcu.org

www.facebook.com/latvianclevelandcu



JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga



William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuočiai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095

Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.